

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

PRIRUČNIK

ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI -PRIJEVREMENI IZBORI ZA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE 2025.-

Sarajevo, rujan 2025.

PRIRUČNIK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI – PRIJEVREMENI IZBORI ZA PREDsjedNIKA REPUBLIKE SRPSKE 2025.

Izdavač: Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo,
tel: 033/251-300, faks: 033/251-329, imejl: info@izbori.ba, web-stranica: www.izbori.ba.

Za izdavača: Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica

Priručnik prilagodili: Dr Ahmet Šantić, Jovan Kalaba, Dr Irena Hadžiabdić

Saradnik na pripremi publikacije: Mustafa Laković

Tiraž: 4.600

Na osnovu zaključka Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine sa 43. sjednice SIP-a BiH od 11. 09. 2025. godine, ovaj je priručnik odobren za korištenje izornoj administraciji Bosne i Hercegovine na Lokalnim izborima 2024. godine

„Svi izrazi pisani u jednom rodu odnose se bez diskriminacije na oba spola.“

Priručnik se distribuira besplatno!

Priručnik je, u cjelosti ili djelomično, zabranjeno umnožavati i distribuirati bez odobrenja
Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine!

S A D R Ź A J

PREDGOVOR

Rad biračkog odbora – Redovito biračko mjesto.....	5
1.0 Dan uoči održavanja izbora.....	5
1.1 Preuzimanje izbornog materijala.....	5
1.2 Uređenje prostora ispred biračkog mjesta.....	6
1.3 Obilježavanje biračkog mjesta plakatima.....	7
1.4 Uređenje biračkog mjesta.....	9
2.0 Izborni dan.....	12
2.1 Sat prije otvaranja biračkog mjesta.....	12
2.1.1 Dodjela dužnosti članovima biračkog odbora.....	12
2.1.2 Identificiranje i evidentiranje promatrača.....	13
2.1.3 Popunjavanje Obrasca brojnog stanja.....	15
2.1.4 Postavljanje glasačke kutije.....	16
2.2 Otvaranje biračkog mjesta i glasovanje.....	17
2.1.1 Identificiranje birača.....	18
2.1.2 Izdavanje glasačkih listića.....	20
2.1.3 Birač u glasačkoj kabini.....	21
2.1.4 Ubacivanje glasačkih listića u glasačku kutiju.....	22
2.1.5 Oštećeni glasački listić.....	22
2.1.6 Pomoć drugog lica.....	23
2.1.7 Ometanje procesa glasovanja.....	26
2.1.8 Prisustvo medija na biračkom mjestu.....	26
2.3 Zatvaranje biračkog mjesta.....	28
2.4 Radnje biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta.....	29
2.5 Brojanje glasačkih listića.....	31
2.5.1 Radnje prije brojanja glasačkih listića.....	31
2.5.1.1 Važeći glasački listići – većinski glas.....	31
2.5.1.2 Nevažeći glasački listić.....	33
2.5.2 Brojanje glasačkih listića – većinski glas.....	35
2.6. Pakiranje izbornog materijala.....	39
3.0 Biračko mjesto za glasovanje u odsutnosti.....	43
4.0 Biračko mjesto za glasovanje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićima.....	46
5.0 Mobilni tim.....	50
6.0 Sankcije za kršenje Izbornog zakona BiH.....	54

Literatura55

SLIKE

Slika 1: Prijem izbornog materijala.....	5
Slika 2: Potpisivanje Zapisnika o radu biračkog odbora o prijemu izbornog materijala.....	6
Slika 3a: Uklanjanje plakata političkih subjekata iz kruga biračkog mjesta.....	6
Slika 3b: Uklanjanje plakata političkih subjekata iz kruga biračkog mjesta.....	7
Slika 4: Lijepljenje plakata na zidu ispred biračkog mjesta.....	7
Slika 5a: Izgled zida ispred biračkog mjesta sa polijepljenim plakatima.....	8
Slika 5b: Izgled zida ispred biračkog mjesta sa polijepljenim plakatima.....	8
Slika 6: Izgled uređenog biračkog mjesta.....	11
Slika 7: Evidencija određivanja dužnosti članovima biračkog odbora u Zapisniku o radu biračkog odbora od strane predsjednika biračkog odbora.....	12
Slika 8: Identificiranje promatrača.....	13
Slika 9: Izgled akreditacija promatrača političkog subjekta.....	13
Slika 10: Izgled akreditacija promatrača udruženja građana.....	14
Slika 11: Evidentiranje promatrača u dio Z4 Zapisnika o radu biračkog odbora.....	14
Slika 12: Otvaranje kutija sa glasačkim listićima u cilju brojanja glasačkih listića.....	15
Slika 13a i 13b: Uvid svih prisutnih u glasačku kutiju.....	16
Slika 14: Obrazac brojnog stanja prije otvaranja biračkog mjesta.....	16
Slika 15: Otvaranje biračkog mjesta.....	17
Slika 16: Identificiranje birača.....	19
Slika 17: Potpisivanje birača u izvodu iz SBP.....	19
Slika 18: Otisak pečata i potpis člana biračkog odbora.....	20
Slika 19: Birač u glasačkoj kabini.....	21
Slika 20: Izgled biračkog mjesta tijekom glasovanja.....	21
Slika 21: Ubacivanje glasačkog listića u glasačku kutiju.....	22
Slika 22: Zamjena oštećenog glasačkog listića.....	23
Slika 23: PDL obrazac.....	24
Slika 24: Glasovanje birača izvan biračkog mjesta.....	25
Slika 25: Zatvaranje biračkog mjesta.....	28
Slika 26: Obrazac brojnog stanja nakon zatvaranja biračkog mjesta.....	29
Slika 27: Dio Z9 Zapisnika o radu biračkog odbora.....	30
Slika 28a: Važeći glasački listić.....	32
Slika 28b: Važeći glasački listić.....	32
Slika 28c: Važeći glasački listić.....	33
Slika 29a: Nevažeći glasački listić.....	34
Slika 29b: Nevažeći glasački listić.....	34
Slika 29c: Nevažeći glasački listić.....	35
Slika 30: Dio Z10 Zapisnika o radu biračkog odbora.....	37
Slika 31: Obrazac ZR većinski glas.....	39
Slika 32: Shema pakiranja redovito biračko mjesto.....	41
Slika 33: Primopredajni obrazac BO-IK.....	42
Slika 34: Obrazac BSO	44
Slika 35: Shema pakiranja biračko mjesto za glasovanje u odsutnosti.....	45
Slika 36: Kuverta za glasovanje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićem.....	47
Slika 37: Obrazac BSN glasovanje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićem.....	48
Slika 38: SHema pakiranja biračko mjesto za glasovanje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićem.....	49
Slika 39: Obrazac BSM mobilni tim.....	52
Slika 40: Shema pakiranja mobilni tim.....	53

Poštovani predsjednici i članovi biračkih odbora,

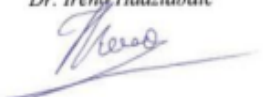
Centralna izborna komisije Bosne i Hercegovine je pripremila Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Prijevremeni izbori za predsjednika Republike Srpske, koji predstavlja svojevrstan podsjetnik predsjednicima i članovima biračkog odbora u vezi s izbornim radnjama koje se provode na izborima u Bosni i Hercegovini. Priručnik za rad biračkih odbora sadrži detaljan opis i prikaz rada biračkog odbora na biračkom mjestu, te objašnjava ulogu, dužnosti i odgovornosti predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika, posmatrača i drugih učesnika izbornog procesa, dan uoči izbora, na dan izbora i noć nakon izbora.

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Prijevremeni izbori za predsjednika Republike Srpske godine je unaprijeđen u smislu posljednjih izmjena u izbornom zakonodavstvu te daje upute za postupanje biračkog odbora i predsjednika u slučaju eventualne zloupotrebe biračkog prava, pokušaja izbornih prevara, odnosno kršenja odredaba Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Rađen je na osnovu odredbi člana 14.3. stav (5) Izbornog zakona BiH i odredbi Pravilnika o provedbi izbora u Bosni i Hercegovini.

Poštivanje odredaba Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i procedura utvrđenih u podzakonskim aktima koje donosi Centralna izborna komisija BiH je put da se izbjegnu greške i sankcije i izgradi dobra izborna praksa kao garancija demokratskih i poštenih izbora. Ovaj priručnik pruža pomoć i smjernice, te doprinosi profesionalnom radu izborne administracije u Bosni i Hercegovini.

Ovaj Priručnik je namijenjen vama, članovima organa za provođenje izbora i nadam se da će vam na jednostavan i pristupačan način poslužiti kao podsjetnik na izborne radnje i vaše obaveze na biračkom mjestu, kao i da će vam pomoći da svojom nepristranošću, odgovornošću, efikasnošću i profesionalnom komunikacijom doprinesete kontroli i transparentnosti izbornog procesa i jačanju demokratskih institucija.

Sarajevo, septembar, 2025. godine

Predsjednica
Centralne izborne komisije BiH
Dr. Irena Hadžićabdić

REDOVITO BIRAČKO MJESTO

1. DAN UOČI ODRŽAVANJA IZBORA

1.1 PREUZIMANJE IZBORNOG MATERIJALA

Na biračkom mjestu birački odbor od izbornog povjerenstva preuzima i provjerava izborni materijal, koji se sastoji od osjetljivog i neosjetljivog izbornog materijala i svojim potpisima potvrđuju preuzimanje istog.

NAKON ŠTO BIRAČKI ODBOR USKLADIŠTI IZBORNI MATERIJAL I ZAKLJUČA PROSTORIJU BIRAČKOG MJESTA, POLICIJA ĆE OSIGURAVATI ZGRADU U KOJOJ SE NALAZI BIRAČKO MJESTO.

OSJETLJIVI IZBORNI MATERIJAL

- glasački listići,
- izvadak iz Središnjeg biračkog popisa
- zapisnik i obrasci za biračko mjesto,
- pečat za dodatnu zaštitu glasačkih listića

NEOSJETLJIVI IZBORNI MATERIJAL

- plakati i oznake zabrana,
- kutija sa potrošnim materijalom,
- glasačka kutija,

Slika 1: Prijem izbornog materijala

Slika 2: Potpisivanje Zapisnika o radu biračkog odbora o prijemu izbornog materijala

BIRAČKI ODBOR U DIJELU Z1 ZAPISNIKA O RADU BIRAČKOG ODBORA, POTPISUJE DA JE PREUZEIO KOMPLETAN I ISPRAVAN IZBORNI MATERIJAL.

1.2 UREĐENJE PROSTORA ISPRED BIRAČKOG MJESTA

Birački odbor, u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto, uklanja sva obilježja i plakate političkih subjekata.

Slika 3a: Uklanjanje plakata političkih subjekata iz kruga biračkog mjesta

Slika 3b: Uklanjanje plakata političkih subjekata iz kruga biračkog mjesta

U SLUČAJU DA SE U KRUGU OD 50 METARA NALAZI PLAKAT POLITIČKOG SUBJEKTA, KOJEG BIRAČKI ODBOR NE MOŽE UKLONITI, PREDSEDNIK BIRAČKOG ODBORA POZVAT ĆE IZBORNO POVJERNSTVO DA OSIGURA UKLANJANJE PLAKATA.

1.3 OBILJEŽAVANJE BIRAČKOG MJESTA PLAKATIMA

Birački odbor će zalijepiti sve plakate i oznake zabrana na zid ispred ulaza na biračko mjesto.

Slika 4: Lijepljenje plakata na zidu ispred biračkog mjesta

Slika 5a: Izgled zida ispred biračkog mjesta sa polijepljenim plakatima

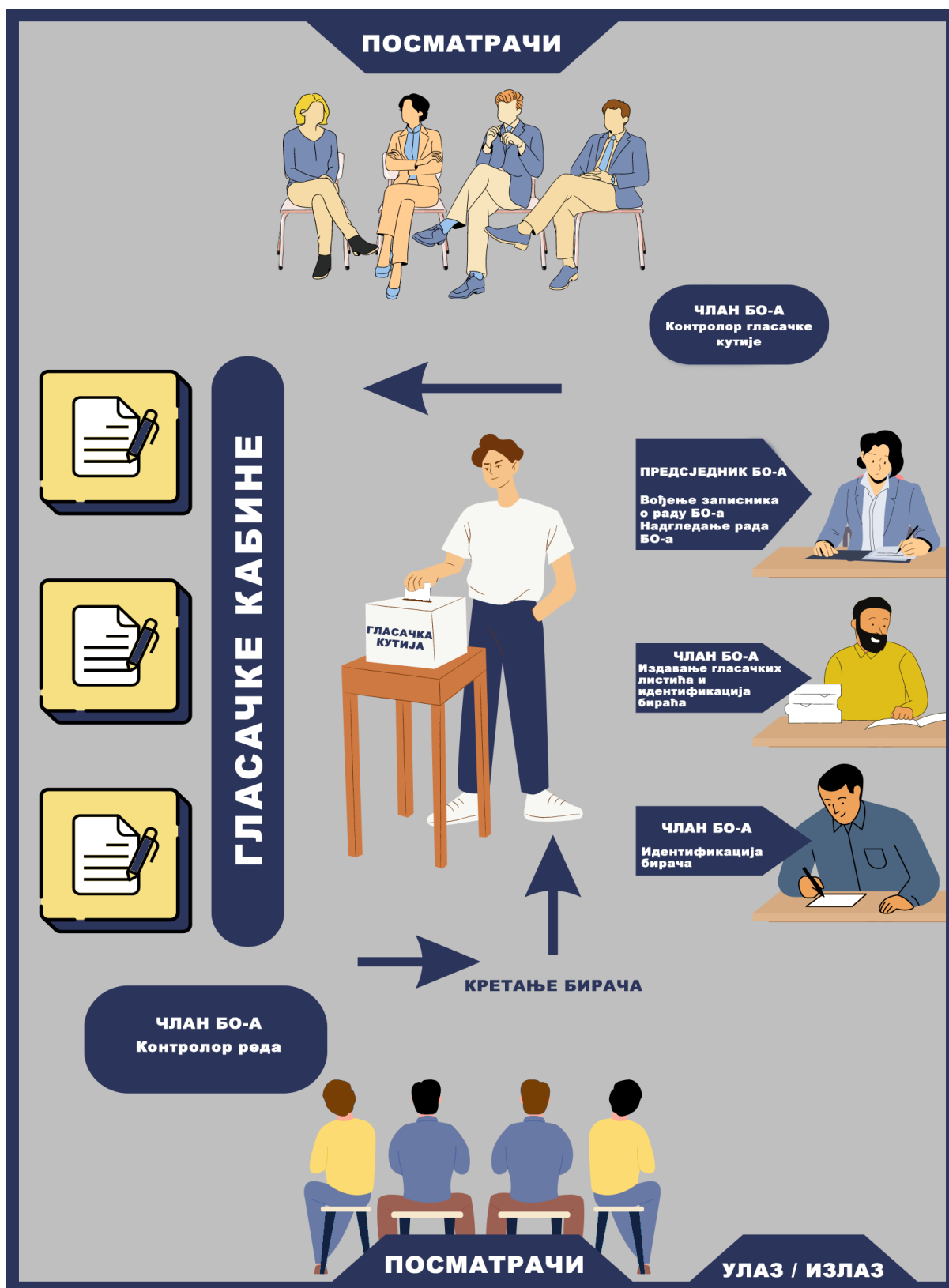
Slika 5b: Izgled zida ispred biračkog mjesta sa polijepljenim plakatima

Plakat „Shema pakiranja“ birački odbor će nalijepiti na zid u prostoriji biračkog mjesta.

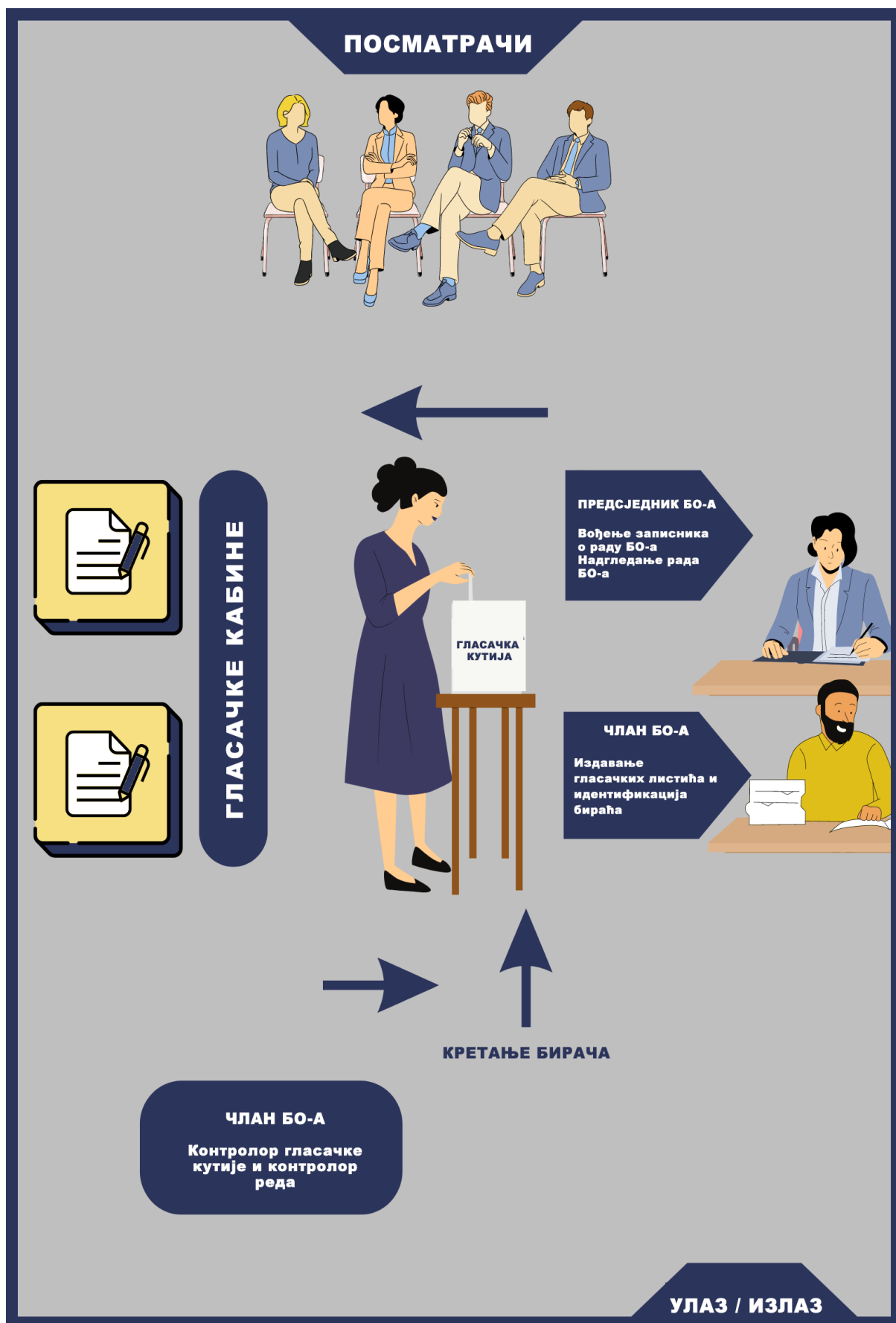
BIRAČKI ODBOR ĆE NA VRATIMA ULAZA U BIRAČKO MJESTO, NA UNUTARNJOJ STRANI ZALIJEPI PLAKAT „OZNAKA BIRAČKOG MJESTA“ NA KOJI ĆE NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA, KAO I AKT O IMENOVANOM PREDSJEDNIKU/ZAMJENIKU I ČLANOVIMA BIRAČKOG ODBORA!

1.4 UREĐENJE BIRAČKOG MJESTA

Birački odbor će urediti biračko mjesto za dan izbora.

Shema 1

Shema 2

Slika 6: Izgled uređenog biračkog mjesta

GLASAČKE KABINE TREBAJU BITI OKRENUTE PREMA UNUTRAŠNJOSTI PROSTORIJE BIRAČKOG MJESTA, DOVOLJNO UDALJENE I PRIKLADNO RASPOREĐENE, DA SE OSIGURA TAJNOST GLASOVANJA BIRAČA.

BIRAČKI ODBOR SKLADIŠTI IZBORNI MATERIJAL NA BIRAČKOM MJESTU I ODGOVORAN JE ZA NJEGOVU SIGURNOST!

Provjeriti!

1. Je li gradsko/općinsko izborno povjerenstvo dostavilo biračkom odboru predviđeni izborni materijal?
2. Je li JE na ulazu na biračko mjesto postavljena oznaka biračkog mjesta, smjera lokacije biračkog mjesta, zabrane unošenja oružja, zabrane pušenja i kandidatske liste?
3. Jesu li s biračkog mjesta, u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto, uklonjene sve oznake i obilježja koja upućuju na političke subjekte, vjerske simbole kao i ostale oznake koje mogu imati diskriminaciono značenje?
4. Jesu li predsjednik i članovi biračkog odbora uredili biračko mjesto za dan izbora?

2 IZBORNI DAN

2.1 SAT PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA

PREDSJEDNIK I ČLANOVI BIRAČKOG ODBORA DUŽNI SU DOĆI NA BIRAČKO MJESTO - JEDAN SAT PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA.

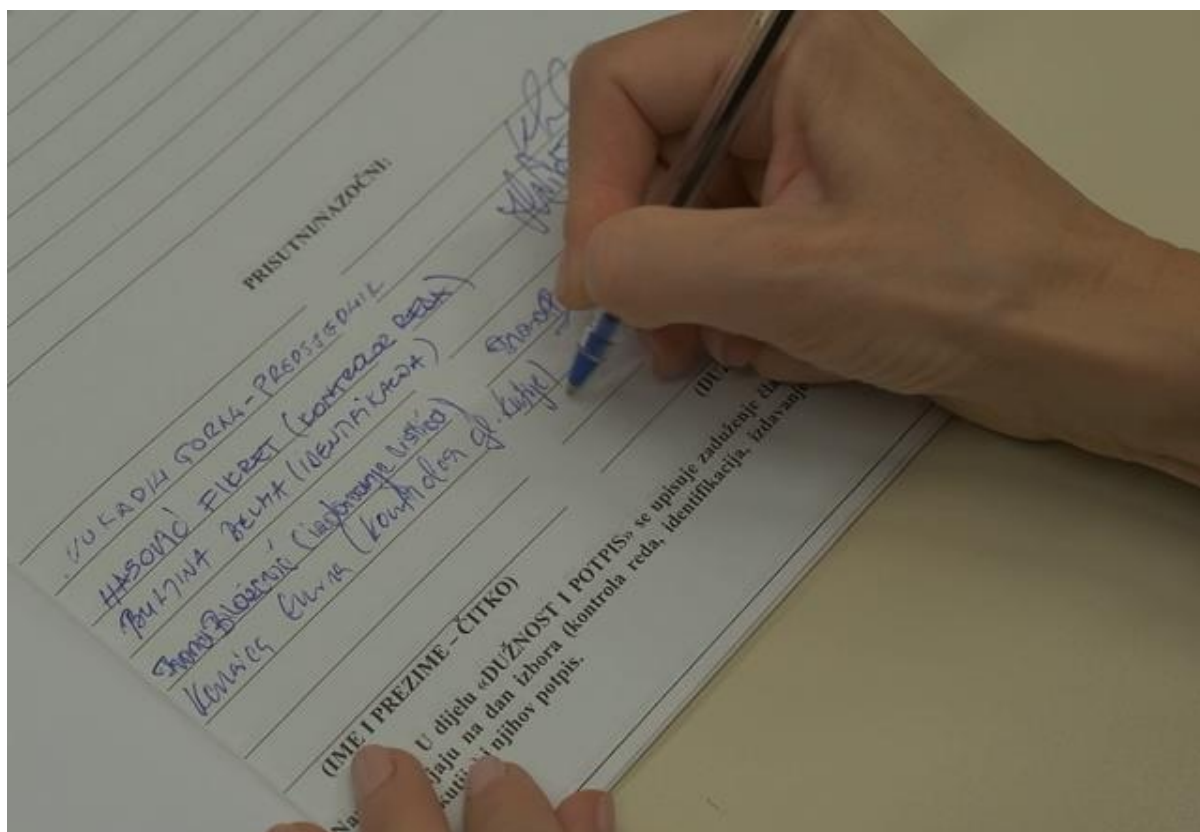
2.1.1 DODJELA DUŽNOSTI ČLANOVIMA BIRAČKOG ODBORA

Predsjednik biračkog odbora, određuje dužnosti članovima biračkog odbora :

- član - zadužen za **kontrolu reda**,
- član - zadužen za **identifikaciju birača**,
- član - zadužen za **izdavanje glasačkih listića**,
- član - zadužen za **kontrolu glasačke kutije**.

Ako se birački odbor sastoji od predsjednika i dva člana, **kontrolor reda** obavlja dužnost **i kontrolora glasačke kutije**, dok član biračkog odbora koji je zadužen za **identifikaciju** također **izdaje i glasačke listće**.

PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA EVIDENTIRA ODREĐENE DUŽNOSTI ČLANOVA BIRAČKOG ODBORA U DIO Z3

Slika 7: Evidencija određivanja dužnosti članovima biračkog odbora u Zapisniku o radu biračkog odbora od strane predsjednika biračkog odbora

PREDSJEDNIK I ČLANOVI BIRAČKOG ODBORA OBVEZNI SU POTPISATI ZAKLETVU U DIJELU Z3 ZAPISNIKA O RADU BIRAČKOG ODBORA.

2.1.2 IDENTIFICIRANJE I EVIDENTIRANJE PROMATRAČA

Predsjednik biračkog odbora, nakon što izvrši identifikaciju, u dio Z4 Zapisnika o radu biračkog odbora evidentira sve prisutne promatrače:

- promatrači političkog subjekta – **bijela akreditacija**
- promatrači udruga – **siva akreditacija**
- međunarodni promatrači – **roze akreditacija**.

Slika 8: Identificiranje promatrača

Slika 9: Izgled akreditacija promatrača političkog subjekta

Slika 10: Izgled akreditacija promatrača udruga građana

Slika 11: Evidentiranje promatrača u dio Z4 Zapisnika o radu biračkog odbora

SAMO AKREDITIRANI PROMATRAČI IMAJU PRAVO PROMATRATI PROCES PRIPREME ZA OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA.

NA BIRAČKOM MJESTU U ISTO VRIJEME MOŽE BITI SAMO PO JEDAN PROMATRAČ JEDNOG POLITIČKOG SUBJEKTA, KAO I PO JEDAN PROMATRAČ JEDNE UDRUGE.

PROMATRAČU SE MORA OMOGUĆITI PRAVO NA UČINKOVITO PROMATRANJE, ŠTO PODRAZUMIJEVA JASAN UVID U SVE IZBORNE AKTIVNOSTI, A POSEBNO U FAZU BROJANJA GLASAČKIH LISTIĆA.

AKO PROMATRAČ ZA VRIJEME PROMATRANJA UTVRDI NEPRAVILNOSTI U VEZI S POSTUPKOM KOJI PROMATRA, MOŽE TRAŽITI POJAŠNJENJE OD OVLAŠTENE OSOBE, A UKOLIKO JE NEZADOVOLJAN OBRAZLOŽENJEM, O TOME ĆE UNIJETI PRIMJEDBU U ZAPISNIK.

2.1.3 POPUNJAVANJE OBRASCA BROJNOG STANJA

Za popunjavanje Obrasca brojnog stanja, birački odbor treba utvrditi sljedeće:

- broj imena na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa,
- broj primljenih glasačkih listića.

PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA NA IZVODU IZ SREDIŠNJEG BIRAČKOG POPISA PROVJERAVA:

- *ODGOVARAJU LI NUMERIRANE STRANICE STANJU U IZVODU,*
- *JESU LI SVI REDOVI POPUNJENI IMENIMA BIRAČA,*
- *JE LI NA ZADNJOJ STRANICI - IZA POSLJEDNJEG IMENA NA IZVODU UPISAN BROJ IMENA NA IZVODU - PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA NAVEDENI BROJ UPISUJE U OBRAZAC BROJNOG STANJA.*

Birački odbor otvara kutije s glasačkim listićima, te metodom dvostrukog brojanja i unakrsnog slaganja na radnoj površini, utvrđuje koliko su ukupno zadužili glasačkih listića za razinu predsjednika RS.

Slika 12: Otvaranje kutija sa glasačkim listićima u cilju brojanja glasačkih listića

2.1.4 POSTAVLJANJE GLASAČKE KUTIJE

PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA SVIM PRISUTNIMA NA BIRAČKOM MJESTU POKAZUJE DA JE GLASAČKA KUTIJA PRAZNA, ISTU POSTAVLJA NA STOL KOJI JE NA SREDINI BIRAČKOG MJESTA, STAVLJA POKLOPAC NA KUTIJU KOJU ZATVARA S ČETIRI PLASTIČNA PEČATA.

Slika 13a i 13b:
Uvid svih
prisutnih u
glasačku kutiju

**PREDSJEDNIK BIRAČKOG ODBORA, BROJEVE PLASTIČNIH PEČATA KOJIM JE
ZAPEČAČENA GLASAČKA KUTIJA, UPISUJE U OBRAZAC BROJNOG STANJA.**

ОБРАЗЛОЖЊЕ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ

РЕДОВНО БИРАЧКО МЈЕСТО - ПРИЈЕВРЕМЕНИ ИЗБОРИ

Наслов и шифра општинског/изборног јединице: БРОЈ БИРАЧКОГ МЈЕСТА:

БАВА ЛУКА 034Б 034Б021

Број бирачког мјеста:

034Б021

Серијски број таблицног печата

ПЕЧАТ 1

ПЕЧАТ 2

БА 7

5

5

2

6

8

БА 3

5

5

1

1

0

ДНО I: ПРИЈЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА

1. Број бирача на изводу из Централног бирачког списка (укупно бројних)

2. Број пријављених гласачких листића

0

6

5

0

ДНО II: ТОКОМ ГЛАСАЊА

3. Број неважних пријављених изолетних гласачких листића

4. Укупан број пријављених гласачких листића (ред 2+ред 3)

0

6

5

0

ДНО III: НАКОН ЗАТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА

5. Број потписа на изводу из Централног бирачког списка (укупно бројних)

6. Број уговорштинских гласачких листића (ред 2)

7. Број издатих гласачких листића (ред 5+ ред 6)

8. Број некористљених гласачких листића (укупно бројних)

9. УКУПАН БРОЈ ЗАДЖЕЊЕНИХ ЛИСТИЋА (ред 7+ ред 8)

0

6

5

0

10. ТЕСТ РАДНОСТИ

ред 9 + ред 4, ако могу исти, укупан резултат

0

6

5

0

Серијски број таблицног печата

ПЕЧАТ 3

ПЕЧАТ 4

БА 2

3

4

9

9

6

БА 0

0

9

9

4

3

ПРЕДСЈЕДНИК

0

6

5

0

ПРЕДСЈЕДНИК

0

6

5

0

ПРЕДСЈЕДНИК

0

6

5

0

ПРЕДСЈЕДНИК

0

6

5

0

ПРЕДСЈЕДНИК

0

6

5

0

ПРЕДСЈЕДНИК

0

6

5

0

ПРЕДСЈЕДНИК

0

6

5

0

ПРЕДСЈЕДНИК

0

6

5

0

Slika 14: Obrazac brojnog stanja prije otvaranja biračkog mjesta

Provjeriti!

1. Jesu li svi članovi biračkog odbora došli na vrijeme na biračko mjesto (najmanje jedan sat prije otvaranja biračkog mjesta)?
2. Je li predsjednik biračkog odbora odredio koji će član biračkog odbora biti zadužen za kontrolu reda, identificiranje, izdavanje glasačkih listića i kontrolu glasačke kutije?
3. Jesu li svi potpisali zakletvu u dijelu Z3a zapisnika o radu biračkog odbora?
4. Je li predsjednik biračkog odbora započeo vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora — Z3 i Z4 i popunjavanje Obrasca za brojno stanje, na način kako je to predviđeno?
5. Je li predsjednik biračkog odbora evidentirao prisutne promatrače, na način kako je to propisano i uputio ih na mjesto gdje mogu sjesti i promatrati izborne aktivnosti?
6. Jesu li obavljene druge radnje koje su predviđene prije otvaranja biračkog mjesta (prebrojavanje glasačkih listića, pokazivanje prazne glasačke kutije, pečaćenje glasačke kutije itd.)?

2.2 OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA I GLASOVANJE

BIRAČKO MJESTO OTVARA SE U 07.00 SATI. NAKON OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA, PRVI GLASUJU PREDSJEDNIK I ČLANOVI BIRAČKOG ODBORA, UKOLIKO SU UPISANI U IZVOD IZ SREDIŠNJEG BIRAČKOG POPISA. PREDSJEDNIKU I ČLANOVIMA BIRAČKOG ODBORA KOJI NE GLASUJU NA TOM BIRAČKOM MJESTU, BIT ĆE OMOGUĆENO DA TIJEKOM IZBORNOG DANA GLASUJU NA SVOM BIRAČKOM MJESTU.

Slika 15: Otvaranje biračkog mjesta

Na biračkom mjestu glasuju osobe čije je ime upisano u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto i koje članu biračkog odbora zaduženom za identifikaciju predoče jedan od tri važeća identifikacijska dokumenta izdana u Bosni i Hercegovini - s fotografijom:

- osobnu iskaznicu,
- putovnicu, ili
- vozačku dozvolu.

KONTROLOR REDA STOJI NA ULAZU U PROSTORIJU BIRAČKOG MJESTA I KONTROLIRA PROTOK BIRAČA.

2.1.1 IDENTIFICIRANJE BIRAČA

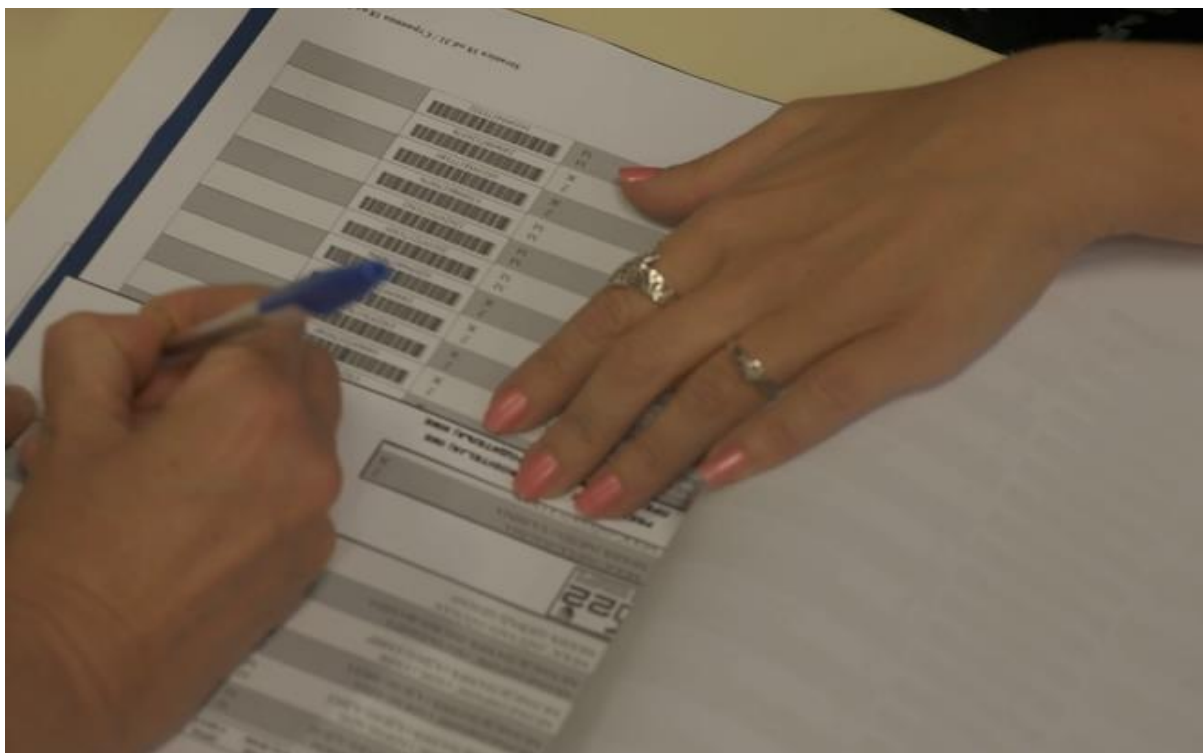
Član biračkog odbora zadužen za identifikiranje:

- na osnovu identifikacijskog dokumenta birača provjerava identitet birača i utvrđuje važenje identifikacijskog dokumenta ,
- pronalazi ime birača na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa,
- upozorava birača da je **OBVEZAN DA SE MORA POTPISATI IDENTIČNO KAO NA IDENTIFIKACIJSKOM DOKUMENTU,**
- osigurava da se birač potpiše na za to predviđeno mjesto na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa.

VAŽNO: ČLAN BIRAČKOG ODBORA ZADUŽEN ZA IDENTIFICIRANJE NE ČITA NAGLAS IME BIRAČA

Slika 16: Identificiranje birača

Slika 17: Potpisivanje birača na izvodu iz SBP

2.1.2 IZDAVANJE GLASAČKIH LISTIĆA

Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića postupa na sljedeći način:

- na glasačkom listiću žute boje, ispod „UPUTE O NAČINU GLASOVANJA,“ staviti će **OBVEZNO** otisak pečata i potpisati se.
- upoznati birača sa pravilnim ispunjavanjem glasačkog listića,
- uputiti birača prema jednoj od praznih glasačkih kabina

**ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE**

**OKRENITE DRUGU STRANICU
ОКРЕНИТЕ ДРУГУ СТРАНУ**

UPUTSTVO-УПУТСТВО-NAPUTAK

Označite kvadratić **pored imena samo jednog kandidata.**

Означите квадратић **поред имена само једног кандидата.**

Označite kvadratić **pokraj imena samo jednoga kandidata.**

**OKRENITE DRUGU STRANICU
ОКРЕНИТЕ ДРУГУ СТРАНУ**

BANJA LUKA
034B043
БАЊА ЛУКА
034B043

[Signature]

600

ПРИЈЕВРЕМНИ ИЗБОРИ 00.00.2025- ПРИЈЕВРЕМЕНИ ЗБОРИ 00.00.2025.

Slika 18: Otisak pečata i potpis člana biračkog odbora

2.1.3 BIRAČ U GLASAČKOJ KABINI

Birač u glasačkoj kabini označava svoj glasački listić, **ne smije** koristiti mobitel, fotoaparat ili neko drugo sredstvo za fotografiranje i sl.

Slika 19: Birač u glasačkoj kabini

Slika 20. Izgled biračkog mjesta u toku glasanja

S CILJEM OSIGURANJA TAJNOSTI GLASOVANJA U GLASAČKOJ KABINI KONTROLOR GLASAČKE KUTIJE TIJEKOM GLASOVANJA, OKREĆE LEĐA BIRAČU

2.1.4 UBACIVANJE GLASAČKOG LISTIĆA U GLASAČKU KUTIJU

Nakon što birač označi svoj glasački listić u glasačkoj kabini, birač presavija glasački listić, kako bi u potpunosti zaštitio tajnost svog glasa, dolazi do glasačke kutije i ubacuje glasački listić u glasačku kutiju.

Slika 21: Ubacivanje glasačkog listića u glasačku kutiju

2.1.5 OŠTEĆENI GLASAČKI LISTIĆ

U slučaju pogrešnog označavanja ili oštećenja glasačkog listića, birač može zatražiti od člana biračkog odbora zaduženog za izdavanje glasačkih listića da mu zamijeni glasački listić.

ČLAN BIRAČKOG ODBORA ZADUŽEN ZA IZDAVANJE GLASAČKIH LISTIĆA, IZUZET ĆE NEVAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆ I PREKO NJEGA NAPISATI RIJEČ „OŠTEĆEN“, ZATIM GA ODLOŽITI U NAMJENSKU KUVERTU, A BIRAČU IZDATI NOVI GLASAČKI LISTIĆ SUKLADNO REDOVITOJ PROCEDURI.

Slika 22: Zamjena oštećenog glasačkog listića

2.1.6 POMOĆ DRUGE OSOBE

Birač koji je slijep, nepismen ili osoba sa invaliditetom, uz odobrenje predsjednika biračkog odbora ima pravo koristiti pomoć druge osobe koju sam izabere. Dokaz za birača koji je slijep ili osoba sa invaliditetom je rješenje ili UVJERENJE/POTVRDA NADLEŽNE USTANOVE, INSTITUTA ILI POVJERENSTVA O UTVRĐENOM INVALIDITETU ILI TJELESNOM OŠTEĆENJU, ILI ČLANSKA ISKAZNICA SAVEZA/UDRUGE REGISTRIRANIH ZA POMOĆ OVOJ KATEGORIJI OSOBA. NEPISMENOST SE DOKAZUJE OSOBNIM IDENTIFIKACIJSKIM DOKUMENTOM NA KOJEM JE U RUBRICI ZA POTPIS UPISANA OZNAKA „XX“.

IZUZETNO, PREDSEDNIK BIRAČKOG ODBORA MOŽE BEZ DOKAZA ODOBRI TI POMOĆ DRUGE OSOBE SAMO AKO BIRAČ ZBOG OČITE INVALIDNOSTI NIJE U MOGUĆNOSTI GLASATI BEZ OVE POMOĆI.

- Predsjednik biračkog odbora za te birače popunjava obrazac „**PDL/PDO- Pomoć druge osobe**,“ koji ostaje kod člana biračkog odbora zaduženog za identificiranje i pakira se zajedno sa izvodom iz Središnjeg biračkog popisa,
- Predsjednik biračkog odbora odobrit će da druga osoba, koju izabere birač, pomogne u procesu glasovanja,
- Osoba koja pomaže ne smije biti član biračkog odbora niti akreditirani promatrač, i ta osoba napisat će svoje ime tiskanim slovima u izvodu iz Središnjeg biračkog popisa pored imena birača kojem pomaže i potpisati se,

- Član biračkog odbora upisuje u dio predviđen za potpis oznaku “XX”, broj identifikacijskog/osobnog dokumenta birača koji glasa i osobe koja mu pomaže pored njegovog potpisa,
- Osoba koja pomaže glasati drugom biraču ne mora biti upisana u Središnji birački popis. Jedna osoba može pomagati samo jednom biraču.

PDL/PDO/ПДЛ

Pomoć drugog lica/druge osobe/Помоћ другог лица

☐ Na biračkom mjestu/На бирачком мјесту
☐ Izvan biračkog mjesta/Изван бирачког мјеста

1
РБ обрасца /РБ обрасца

034Б021
Broj BM/Број BM

МАРКО МАРКОВИЋ 111191111111 02QZI416 244

Ime i prezime birača, JMB, broj lične karte/osobne iskaznice i redni broj birača u izvodu iz CBS/izvotku iz SBP/ /Име и презиме бирача, ЈМБ, број личне карте и Редни број бирача у изводу из ЦБС

ВЛАДАН ВЛАДАВИЋ 111191111111 02ОВИ416

Ime i prezime lica koja pomaže/osobe koja pomaže, JMB i broj lične karte/osobne iskaznice i potpis/
Име и презиме лица које помаже, ЈМБ и број личне карте и потпис

☐ Slijepi birač/Слијепи бирач
☐ Nepismeni birač/Неписмени бирач
☐ Lice a invalidetom/Лице с инвалидитетом

Staviti oznaku X u kvadratić prema kategoriji kojoj birač pripada/ Ставити ознаку X у квадратнић према категорији којој бирач припада

02QZI416

Navod o vrsti dokaza o potrebi glasanja/glasovanja birača uz pomoć drugog lica/druge osobe i broj dokaza / Навод о врсти доказа о потреби гласања бирача уз помоћ другог лица и број доказа

Predsjednik BO/Предсједник БО

MUSTAFA LAKOVIĆ

Ime, prezime i potpis/Име, презиме и потпис

Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću izjavljujem da sam upoznat sa odredbom člana 5.19 stav (4) Izbornog zakona BiH, odnosno da na dan izbora mogu pomoći samo jednom biraču.

Под пуном материјалном и кривичном одговорношћу изјављујем да сам упознат са одредбом члана 5.19 став(4) Изборног закона БиХ, односно да на дан избора могу помоћи само једном бирачу.

Лице које помаже бирачу/Лице које помаже бирачу

Potpis/Potpis

Slika 23: PDL obrazac

Fizički nesposobni birači su i oni birači koji dođu do objekta biračkog mjesta, ali ne mogu ući u prostoriju biračkog mjesta.

- Druga osoba, koje taj birač izabere, donosi važeći identifikacijski dokument fizički nesposobnog birača na biračko mjesto i izjavljuje da birač ne može ući na biračko mjesto,
- Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju provjerava je li ime fizički nesposobnog birača upisano u izvod iz Središnjeg biračkog popisa,
- Ako je ime tog birača upisano u izvod iz Središnjeg biračkog popisa, predsjednik odlazi do fizički nesposobnog birača s Obrascem PDO - Pomoć druge osobe, Zapisnikom o radu biračkog odbora, glasačkim listićem, olovkom i kuvertom,
- Predsjednik BO popunjava Obrazac PDO - Pomoć druge osobe, upisuje ime prezime i JMBG fizički nesposobnog birača u dio Z5 Zapisnika o radu biračkog odbora.
- Fizički nesposobni birač potpisuje se pored tih podataka i popunjava glasački listić koji stavlja u predviđenu kuvertu. Osoba koju je fizički nesposobni birač izabrao za pomoć, odnosi kuvertu s glasačkim listićem do glasačke kutije, otvara kuvertu i ubacuje glasački listić u glasačku kutiju.
- Član biračkog odbora upisuje u dio predviđen za potpis, pored imena fizički nesposobnog birača, broj identifikacijskog dokumenta tog birača.
- Osoba koja pomaže fizički nesposobnom biraču upisuje svoje ime tiskanim slovima pored imena fizički nesposobnog birača u izvod iz Središnjeg biračkog popisa i potpisuje se.
- Predsjednik biračkog odbora predaje obrazac "PDO - Pomoć druge osobe" članu biračkog odbora zaduženog za identificiranje, koji se pakira u istu vreću sa izvodom iz Središnjeg biračkog popisa.

Slika 24: Glasovanje birača izvan biračkog mjesta

2.1.7 OMETANJE PROCESA GLASOVANJA

Predsjednik biračkog odbora može s biračkog mjesta i iz njegove okoline udaljiti svaku osobu koja narušava red. Svako udaljavanje s biračkog mjesta treba obilježiti u Obrazac Z7 Zapisnika.

Ako na biračkom mjestu postoji opasnost za red i mir, ako dođe do nasilja ili se otkrije oružje ili opasni predmeti, predsjednik biračkog odbora će u skladu sa svojim dužnostima i odgovornošću:

- prekinuti glasovanje za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovno uspostavi red i mir na biračkom mjestu,
- nakon prekida glasovanja i ponovno uspostavljenog reda i mira, postupiti kako je navedeno u ovom priručniku o radnjama kod glasovanja birača.

Ako se red na biračkom mjestu naruši, predsjednik biračkog odbora može zahtijevati pomoć policije ili sigurnosnih snaga izvan biračkog mjesta kako bi se ponovno uspostavio red i mir na biračkom mjestu.

GLASOVANJE SE PREKIDA DOK SE NA BIRAČKOM MJESTU NALAZE PRIPADNICI POLICIJE ILI SIGURNOSNIH SNAGA. O SVIM POJAVAMA OMETANJA GLASOVANJA I NARUŠAVANJA REDA NA BIRAČKOM MJESTU PREDSEDNIK BIRAČKOG ODBORA OBAVJEŠTAVA IZBORNO POVJERENSTVO.

2.1.8 PRISUTNOST PREDSTAVNIKA MEDIJA NA BIRAČKOM MJESTU

- Ako predstavnici medija žele ući na biračko mjesto s ciljem izvještavanja javnosti o tijeku glasovanja na tom biračkom mjestu, predsjednik biračkog odbora odobrit će im prisustvo na biračkom mjestu onoliko dugo koliko je potrebno da se pripremi kratko izvješće.
- Predsjednik biračkog odbora obavijestit će predstavnike medija da za vrijeme boravka na biračkom mjestu ni na koji način ne smiju remetiti tijek glasovanja niti ugroziti tajnost glasovanja te ih informirati o utvrđenim pravilima ponašanja na biračkom mjestu.

Provjeriti!

1. Je li biračko mjesto otvoreno na vrijeme, a ako nije, je li o kašnjenju obaviješteno gradsko/općinsko izborno povjerenstvo na način kako je to propisano?
2. Vodi li birački odbor računa da se glasovanje birača obavlja na zakonit način, odnosno:
 - ▶ poštuje li se tajnost glasovanja, tj. nalazi li se u glasačkoj kabini u isto vrijeme samo jedna osoba
 - ▶ onemogućuje li se da netko glasuje umjesto druge osobe pod njegovim imenom ili da ponovno glasa
 - ▶ vodi li se računa da nijedna osoba ne ometa birača koji ispunjava glasačke listiće, traži od njega bilo kakve informacije o tome za koga želi glasovati, za koga je glasovao, sprječava ili pokušava spriječiti nekoga u ostvarivanju njegovog biračkog prava?

3. Obavljaju li predsjednik i članovi biračkog odbora svoje dužnosti na način kako je to propisano, odnosno:
- ▶ predsjednik biračkog odbora — rukovodi radom biračkog odbora i s članovima biračkog odbora odgovora za zakonitost rada na biračkom mjestu; održava integritet procesa glasovanja, održava mir i red na biračkom mjestu i njegovoj okolini; popunjava potrebne obrasce; osigurava da na biračkom mjestu ne bude oružja ili opasnih predmeta; pomaže biračima kojima treba dodatno objašnjenje o procesu glasovanja; rješava sva pitanja koja se odnose na identifikaciju i pravo glasa birača; evidentira u Zapisnik o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora – Obrazac ZARBO II – vrijeme i okolnosti svih izvanrednih događaja na biračkom mjestu te vodi računa da Zapisnik sadrži sve potrebne podatke;
 - ▶ član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda – osigurava kontrolu kretanja birača na biračkom mjestu i ne dopušta da se na biračkom mjestu stvara nepotrebna gužva;
 - ▶ član biračkog odbora zadužen za identifikaciju – provjerava identitet birača; pronalazi ime birača u izvodu iz konačnog Središnjeg biračkog popisa; upozorava birača da se mora potpisati identično kao na identifikacijskom dokumentu; osigurava da se birač potpiše pored svog imena u izvodu iz konačnog Središnjeg biračkog popisa;
 - ▶ član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića – **OBVEZNO** stavlja otisak pečata i potpisuje se na poledini glasačkog listića; objašnjava biraču kako treba pravilno ispuniti glasačke listiće; izdaje glasačke listiće; upućuje birača prema slobodnoj glasačkoj kabini;
 - ▶ član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije – upućuje birača da ubaci glasačke listiće u glasačku kutiju i napusti biračko mjesto; osigurava da nijedan birač ne napusti biračko mjesto dok u glasačku kutiju ne ubaci glasačke listiće; osigurava da se samo glasački listići ubacuju u glasačku kutiju?
4. Je li na biračkom mjestu bilo ometanja glasovanja i ako jest, je li predsjednik postupio na način da:
- ▶ ukloni opasnost, nasilje, oružje ili opasne predmete s biračkog mjesta; prekine glasovanje ako se opasnost, nasilje, oružje ili opasni predmeti ne mogu odmah ukloniti za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovno uspostavi red i mir na biračkom mjestu, a ako se red na biračkom mjestu naruši, zahtijeva pomoć policije ili sigurnosnih snaga izvan biračkog mjesta kako bi se ponovno uspostavio red i mir na biračkom mjestu?
5. Je li bilo prekida u glasovanju i, ako jest, je li o tome obaviješteno gradsko/općinsko izborno povjerenstvo na način kako je to propisano?

2.3 ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA

Biračko mjesto zatvara se u 19:00 sati.

Procedura zatvaranja biračkog mjesta:

- predsjednik objavljuje 15 minuta prije zatvaranja biračkog mjesta svim prisutnima unutar i ispred biračkog mjesta vrijeme zatvaranja biračkog mjesta
- član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta odlazi na kraj reda birača koji su u redu za glasovanje, kako bi se osiguralo da se nijedna osoba ne priključi nakon zatvaranja biračkog mjesta,
- nakon što posljednji birač iz reda glasa - zatvara vrata,
- predsjednik u Obrazac Z8 Zapisnika upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta,
- predsjednik zatvara otvor glasačke kutije petim plastičnim pečatom čiji broj upisuje u Obrazac brojnog stanja.

Prilikom zatvaranja biračkog mjesta predsjednik u Obrazac Z4 Zapisnika evidentira prisutne akreditirane promatrače.

Slika 25: Zatvaranje biračkog mjesta

2.4 RADNJE BIRAČKOG ODBORA NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

Birački odbor nakon zatvaranja biračkog mjesta popunjava preostali dio Obrasca brojnog stanja i pakira neiskorištene i oštećene glasačke listiće:

- **Pečat odlaže u prozirnu PLD vrećicu**, koja se zatvara i ostavlja na vidno mjesto na radnoj površini,
- Sve olovke koje nisu crvene tinte, odlažu se u vreću za neiskorištene glasačke listiće,
- Neiskorišteni glasački listići i kuverta s oštećenim glasačkim listićima pakiraju se u prozirnu zaštitnu vrećicu. Birački odbor je dužan na zaštitnu vrećicu upisati šifru biračkog mjesta,
- Broj potpisa na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa predsjednik biračkog odbora upisuje u dio Z9 Zapisnika o radu biračkog odbora (broj potpisa po svakoj stranici), a ukupan broj potpisa upisuje u red 5 Obrasca brojnog stanja,
- Izvod iz Središnjeg biračkog popisa odlaže u predviđenu kuvertu, koju preko zalijepljenog otvora lijepi samoljepljivom naljepnicom na kojoj piše “Izvod iz CBP-NE OTVARAJ!” i odlaže je na vidno mjesto,
- Predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju Obrazac za brojno stanje.

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (РЕДОВНО БИРАЧКО МЈЕСТО - ПРИЈЕВРЕМЕНИ ИЗБОР)				ИМЕ И ШИФРА ОПШТИНЕ/ОПШТИНЕ/ЈЕДИНАЦЕ		БРОЈ БИРАЧКОГ МЈЕСТА:	
				БАБА ПУКА		0345	
				0345021		БС	

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 1	ПЕЧАТ 2
БА 7 5 5 2 6 8 БА 3 5 5 1 1 0	БА 2 3 4 9 9 6 БА 0 0 9 9 4 3

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 3	ПЕЧАТ 4
БА 2 3 4 9 9 6 БА 0 0 9 9 4 3	БА 2 3 4 9 9 6 БА 0 0 9 9 4 3

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 5	ПЕЧАТ 6
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 7	ПЕЧАТ 8
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 9	ПЕЧАТ 10
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 11	ПЕЧАТ 12
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 13	ПЕЧАТ 14
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 15	ПЕЧАТ 16
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 17	ПЕЧАТ 18
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 19	ПЕЧАТ 20
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 21	ПЕЧАТ 22
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 23	ПЕЧАТ 24
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 25	ПЕЧАТ 26
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 27	ПЕЧАТ 28
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 29	ПЕЧАТ 30
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 31	ПЕЧАТ 32
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 33	ПЕЧАТ 34
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 35	ПЕЧАТ 36
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 37	ПЕЧАТ 38
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 39	ПЕЧАТ 40
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 41	ПЕЧАТ 42
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 43	ПЕЧАТ 44
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 45	ПЕЧАТ 46
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 47	ПЕЧАТ 48
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 49	ПЕЧАТ 50
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 51	ПЕЧАТ 52
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 53	ПЕЧАТ 54
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 55	ПЕЧАТ 56
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 57	ПЕЧАТ 58
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 59	ПЕЧАТ 60
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 61	ПЕЧАТ 62
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 63	ПЕЧАТ 64
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 65	ПЕЧАТ 66
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 67	ПЕЧАТ 68
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 69	ПЕЧАТ 70
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 71	ПЕЧАТ 72
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 73	ПЕЧАТ 74
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 75	ПЕЧАТ 76
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 77	ПЕЧАТ 78
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 79	ПЕЧАТ 80
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 81	ПЕЧАТ 82
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 83	ПЕЧАТ 84
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 85	ПЕЧАТ 86
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 87	ПЕЧАТ 88
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 89	ПЕЧАТ 90
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 91	ПЕЧАТ 92
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 93	ПЕЧАТ 94
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 95	ПЕЧАТ 96
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 97	ПЕЧАТ 98
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 99	ПЕЧАТ 100
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 101	ПЕЧАТ 102
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 103	ПЕЧАТ 104
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 105	ПЕЧАТ 106
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 107	ПЕЧАТ 108
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 109	ПЕЧАТ 110
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 111	ПЕЧАТ 112
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 113	ПЕЧАТ 114
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 115	ПЕЧАТ 116
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 117	ПЕЧАТ 118
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 119	ПЕЧАТ 120
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 121	ПЕЧАТ 122
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 123	ПЕЧАТ 124
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 125	ПЕЧАТ 126
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Серијски број табличног печата	
ПЕЧАТ 127	ПЕЧАТ 128
БА 1 6 0 2 8 2	БА 1 6 0 2 8 2

Slika 26: Obrazac brojnog stanja nakon zatvaranja biračkog mjesta

Дио 39 Записника о раду бирачког одбора

Образац 39

ЕВИДЕНЦИЈА БРОЈА ПОТПИСА

Број БМ 131A016

Стр1 18/Стр2 12/Стр3 17/Стр4 20/Стр5 16/Стр6 11/Стр7 14/Стр8 10/ Стр9 3/
Стр10 19/Стр11 15/Стр12 15/Стр13 17/Стр14 12/Стр15 8/Стр16 14/Стр17 14/
Стр18 16/Стр19 17/Стр20 9/Стр21 11/Стр22 8/Стр23 19/Стр24 15/Стр25 6/
Стр26 18/Стр27 16/Стр28 15/Стр29 9/Стр30 11/Стр31 15/Стр32 10/Стр33 10/
Стр34 /Стр35 /Стр36 /Стр37 /Стр38 /Стр39 /Стр40 /Стр41 /
Стр42 /Стр43 /Стр44 /Стр45 /Стр46 /Стр47 /Стр48

У свако поље обавезно уписати број потписа који се налазе на тој страници извода из Централног бирачког списка / У свако поље обавезно уписати број потписа који се налазе на тој страници изватка из Средишњег бирачког пописа.

Укупан број потписа 440

(сабрати бројеве потписа са свих страница)

Запажање

Навести број странице, име и презиме и редни број бирача код кога се десила грешка приликом потписивања и описати која врста грешке се десила

Provjeriti!

1. Je li biračima koji su u redu za glasovanje u trenutku zatvaranja biračkog mjesta odobreno da glasuju, odnosno je li prilikom zatvaranja biračkog mjesta provedena sljedeća procedura:
 - ▶ predsjednik, 15 minuta prije zatvaranja biračkog mjesta, objavljuje svim prisutnima unutar i ispred biračkog mjesta vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
 - ▶ kontrolor reda u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta stane na kraj reda kako bi se osiguralo da se nijedna osoba ne priključi nakon zatvaranja biračkog mjesta;
 - ▶ član biračkog odbora zatvara vrata odmah nakon što posljednji birač iz reda glasuje;
 - ▶ predsjednik u Zapisnik o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora – Obrazac ZARBO II upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
 - ▶ predsjednik zatvara otvor glasačke kutije pečatom čiji broj upisuje u Obrazac brojnog stanja?
2. Je li predsjednik biračkog odbora prilikom zatvaranja biračkog mjesta evidentirao prisutne akreditirane promatrače na propisan način?
3. Je li predsjednik biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta utvrdio i evidentirao sve podatke u Obrascu za brojno stanje?

2.5 BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA

2.5.1 RADNJE PRIJE BROJANJA GLASAČKIH LISTIĆA

- Formira se radna površina od više stolova, a sastavi stolova osiguraju se samoljepljivom trakom kako glasački listići ne bi propadali ispod stolova,
- Otpečati se glasačka kutija i na radnu površinu se isprazni kompletan sadržaj glasačke kutije,
- Prisutnima se pokaže da je **glasačka kutija prazna** i ista se odloži sa strane,
- Na radnoj površini ostaju glasački listići za predsjednika RS koji su žute boje,

2.5.1.1. VAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆI – VEĆINSKI GLAS

Glasački listić je važeći ako:

- je u onom obliku koji je potvrdilo i službeno izdalo Središnje izborno povjerenstvo BiH i ako je birač označio samo jednog kandidata na glasačkom listiću,
- je označen tako da je namjera birača jasna,
- oštećenje glasačkog listića nije takvo da se ne može ustanoviti namjera birača.

**ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE**

600

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!

- ☐ KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
- ☐ KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
- ☐ KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
- ☐ KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
- ☐ KANDIDAT E - STRANKA CRNA
- ☐ KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
- ☐ KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА
- ☐ KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
- ☐ KANDIDAT I - STRANKA SIVA
- ☐ KANDIDAT J - STRANKA BIJELO
- ☒ KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
- ☐ KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.

КРАЈ ЛИСТЕ.

Slika 28a: Važeći glasački listić

SPECIFIČNI PRIMJERI VAŽEĆIH GLASAČKIH LISTIĆA

**ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE**

600

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!

- ☐ KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
- ☐ KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
- ☐ KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
- ☐ KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
- ☐ KANDIDAT E - STRANKA CRNA
- ☐ KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
- ☐ KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА
- ☐ KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
- ☐ KANDIDAT I - STRANKA SIVA
- ☐ KANDIDAT J - STRANKA BIJELO
- ☒ KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
- ☐ KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.

КРАЈ ЛИСТЕ.

KAKO JA
VOLIM IZBOR

Slika 28b: Važeći glasački listić

- ☐ KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
- ☐ KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
- ☐ KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
- ☐ KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНЧАСТА
- ☐ KANDIDAT E - STRANKA CRNA
- ☐ KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
- ☐ KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА
- ☐ KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
- ☐ KANDIDAT I - STRANKA SIVA
- ☐ KANDIDAT J - STRANKA BIJELA
- ☒ KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
- ☐ KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.

КРАЈ ЛИСТЕ.

Slika 28c: Važeći glasački listić

2.5.1.2 NEVAŽEĆI GLASAČKI LISTIĆ

Glasački listić je nevažeći:

- ako je na njemu označeno dva ili više kandidata,
- ako nije ispunjen ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojem kandidatu je birač dao svoj glas,
- ako je glasački listić toliko oštećen da se sa sigurnošću ne može utvrditi kojem kandidatu je birač dao glas,
- ako se na temelju oznaka koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet,
- ako su dopisana imena kandidata,
- ako nedostaje otisak pečata ili potpis člana biračkog odbora
- ako je potpisan i na njemu je ispisano ime, naziv, izjava ili neki drugi tekst, ilustracija ili simbol
- ako je skeniran, kopiran, ili glasački listić ne pripada tom biračkom mjestu odnosno ima otisak pečata drugog biračkog mjesta, ili je to glasački listić s posebnom zaštitom za glasovanje poštom.

SPECIFIČNI PRIMJERI NEVAŽEĆIH GLASAČKIH LISTIĆA

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE **600**

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ! **PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!**

☐	KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
☐	KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
☐	KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
☐	KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
☐	KANDIDAT E - STRANKA CRNA
☐	KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
☐	KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЛЈУБИЧАСТА
☐	KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
☐	KANDIDAT I - STRANKA SIVA
☐	KANDIDAT J - STRANKA BIJELA
☒	KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
☐	KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.
КРАЈ ЛИСТЕ.

MOJ DOM

Slika 29a: Nevažeći glasački listić

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE **600**

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ! **PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!**

☐	KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
☐	KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
☐	KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
☐	KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНџАСТА
☐	KANDIDAT E - STRANKA CRNA
☐	KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
☐	KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЛЈУБИЧАСТА
☐	KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
☐	KANDIDAT I - STRANKA SIVA
☐	KANDIDAT J - STRANKA BIJELA
☒	KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
☐	KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.
КРАЈ ЛИСТЕ.

VO LIM IZBORU

Slika 29b: Nevažeći glasački listić

ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
PREDSJEDNIK REPUBLIKE SRPSKE

600

ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI!

- ☐ KANDIDAT A - STRANKA ŽUTA
☐ KANDIDAT B - STRANKA PLAVA
☐ KANDIDAT Ц - ПАРТИЈА ЦРВЕНА
☐ KANDIDAT Д - ПАРТИЈА НАРАНѢСТА
☐ KANDIDAT E - STRANKA CRNA
☐ KANDIDAT Ф - ПАРТИЈА РОЗА
☐ KANDIDAT Г - ПАРТИЈА ЉУБИЧАСТА
☐ KANDIDAT H - STRANKA SMEĐA
☐ KANDIDAT I - STRANKA SIVA
☐ KANDIDAT J - STRANKA BIJELA
☒ KANDIDAT K - STRANKA ZELENA
☐ KANDIDAT Л - ПАРТИЈА БОРДО

KRAJ LISTE.

КРАЈ ЛИСТЕ.

SVI SU
DOBRI

Slika 29c: Nevažeći glasački listić

2.5.2 BROJANJE GLASAČKIH LISTIĆA – VEĆINSKI GLAS - PREDSJEDNIK RS

Radnja 1 — Utvrđivanje broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji

Predsjednik biračkog odbora u Obrazac za zbirne rezultate — ZR (većinski glas) upisuje broj potpisa s Obrasca brojnog stanja — BS.

- Članovi biračkog odbora u timovima po dva člana broje po 25 glasačkih listića (duplo brojanje) i unakrsno ih postavljaju na radnu površinu. Prilikom brojanja glasačkih listića birački odbor provjerava postoji li na glasačkom listiću otisak pečata i potpis člana biračkog odbora.
- Na posljednjem svežnju, ako u njemu nema 25 glasačkih listića, postavlja se stiker (samoljepljivi papir u boji) s upisanim brojem glasačkih listića u tom svežnju.
- Ako član biračkog odbora pronađe glasački listić na kojem nema otisak pečata ili potpis člana biračkog odbora, isti odlaže pored predsjednika biračkog odbora.
- Predsjednik biračkog odbora prebroji svežnjeve, pomnoži sa 25 i doda broj glasačkih listića sa stikera koji se nalazi na zadnjem svežnju (**primjer:** ako postoji 10 svežnjeva, a na stikeru upisano 10, znači $10 \times 25 + 10 = 260$) i taj podatak se upisuje u rubriku navedenog Obrasca – “Broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji”.
- Test tačnosti je razlika između broja potpisa i broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji te ukoliko nema razlike upisuje se 0.

Radnja 2 — Ispisivanje imena kandidata na stikere

Jedan član biračkog odbora čita imena kandidata s glasačkog listića, dok drugi član biračkog odbora na stikere upisuje imena kandidata, a stikere postavlja po radnoj površini, pazeći da budu dovoljno razmaknuti kakose glasački listići prilikom razvrstavanja ne bi miješali.

Radnja 3 — Razvrstavanje glasačkih listića prema glasovima za kandidate

Nakon toga, svi članovi biračkog odbora uzimaju svežnjeve glasačkih listića, okreću ih prema sebi i glasački listić na kojem su birači označili kandidata, sortiraju pored svakog stikera s imenom tog kandidata, dok glasačke listiće na kojima nije jasna namjera birača ostavljaju pored predsjednika biračkog odbora.

Predsjednik nakon toga na tri stikera upisuje “Nevažeći - neoznačeni“, “Nevažeći - ostali“ i „Nevažeći bez sigurnosnog elementa“.

Radnja 4 — Utvrđivanje nevažećih glasačkih listića

- Predsjednik biračkog odbora iz grupe glasačkih listića pored sebe uzima jedan po jedan glasački listić, stavlja ih na uvid drugim članovima biračkog odbora i donose odluku je li glasački listić važeći ili ne (**primjer:** glasački listić je nevažeći zato što je prazan). Članovi biračkog odbora potvrde i taj glasački listić se stavlja pored stikera “Nevažeći - neoznačeni.“
- Glasački listić je nevažeći jer je birač označio dva kandidata. Takav glasački listić stavi se pored stikera “Nevažeći - ostali“.
- Kad su svi glasački listići iz grupe “*sporni*“ razvrstani, predsjednik prebroji „nevažeće - neoznačene“ i broj upiše u Obrazac ZR, zatim prebroji „nevažeće - ostale“ te također, broj upiše u Obrazac ZR. Nevažeće-neoznačene i nevažeće-ostale glasačke listiće, predsjednik stavlja u kuvertu za nevažeće glasačke listiće i kuvertu stavlja u zaštitnu vreću.

VAŽNO

- glasački listići bez sigurnosnog elementa, (koji nemaju otisak pečata i potpis člana biračkog odbora), proglašavaju se nevažećim - ostalim glasačkim listićima, te se taj broj unosi u obrazac ZR (obrazac za Zbirne rezultate).
- predsjednik je u obvezi u Zapisniku o radu biračkog odbora i dijelu Z10, evidentirati broj nevažećih po kategorijama, NEVAŽEĆI- NEOZNAČENI, NEVAŽEĆI- OSTALI, NEVAŽEĆI BEZ POSEBNE ZAŠTITE (BEZ OTISKA PEČATA I POTPISA ČLANA BIRAČKOG ODBORA).
- Nakon toga predsjednik pakira nevažeće glasačke listiće u kuvertu na način da ih razdvaja stikerima: NEVAŽEĆE-NEOZNAČENE GLASAČKE LISTIĆE, NEVAŽEĆE -OSTALE GLASAČKE LISTIĆE I NEVAŽEĆE GLASAČKE LISTIĆE (BEZ POSEBNE ZAŠTITE)

Спецификација неважећих гласачких листића

Број БМ _____

Ниво _____ 600 _____ (уписати број нивоа)	
Неважећи неозначени гласачки листићи _____	10 (уписати број гласачких листића)
Неважећи остали гласачки листићи _____	9 (уписати број гласачких листића)
Неважећи гласачки листићи без сигурносних елемената _____	1 (уписати број гласачких листића)
Ниво _____ (уписати број нивоа)	
Неважећи неозначени гласачки листићи _____	(уписати број гласачких листића)
Неважећи остали гласачки листићи _____	(уписати број гласачких листића)
Неважећи гласачки листићи без сигурносних елемената _____	(уписати број гласачких листића)
Ниво _____ (уписати број нивоа)	
Неважећи неозначени гласачки листићи _____	(уписати број гласачких листића)
Неважећи остали гласачки листићи _____	(уписати број гласачких листића)
Неважећи гласачки листићи без сигурносних елемената _____	(уписати број гласачких листића)
Ниво _____ (уписати број нивоа)	
Неважећи неозначени гласачки листићи _____	(уписати број гласачких листића)
Неважећи остали гласачки листићи _____	(уписати број гласачких листића)
Неважећи гласачки листићи без сигурносних елемената _____	(уписати број гласачких листића)

Водити евиденцију о броју неважећих гласачких листића по типовима неважећих гласачких листића само у случају да бирачки одбор приликом бројања гласачких листића нађе гласачке листиће без сигурносних елемената: гласачки листићи који немају водени жиг, отисак штембиља, који су копирани скенирани. Обавезно навести број нивоа власти у ком су се нашли такви неважећи гласачки листићи.

Слика 30: Део Z10 Зависника о раду бирачког одбора

Radnja 5 — Бројање гласачких листића по кандидатима

Чланови бирачког одбора у тимовима по два члана:

- броје гласачке листиће за сваког од кандидата на гласачком листићу, а који је добио гласове, тако што броје по 25 гласачких листића (duplo бројање) и вежу их у свежњеve gumicom.
- стављају стикер са бројем гласачких листића на последњи свежанj.
- када тим преброји гласачке листиће за једног кандидата, наставља бројање за следећег кандидата, док сви гласачки листићи не буду пребројани.

Када је завршено бројање свих гласачких листића, на столу се налазе групе свежњева гласачких листића које су разврстане по кандидатима и то поред стикера са именима кандидата.

Radnja 6 — Unos glasova za кандидате u obrazac

Председник бирачког одбора у Образац ZR — већински глас поред имена за сваког кандидата уписује број гласачких листића, који су поред стикера са њиховим именима, тако да преброји укупан број свежњева (од 25 листића) и исти множи са бројем 25 те дода број са последњег свежња на којем је стикер (јер свежанj садржи мање од 25 листића) и тако добије колико је укупан број гласова за тог кандидата.

У обрасцу, на дну табле, где су уписани гласови за појединачне кандидате - збрајањем свих гласова добије се **укупан број важећих гласова**, који председник препише у левеи дио Обрасца

ZR, koji sa **ukupnim brojem nevažećih glasova** treba dati **ukupan broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji**.

Radnja 7 — Objava rezultata na biračkom mjestu i pakiranje izbornog materijala

U sivu zaštitnu vreću birački odbor pakira **važeće i nevažeće glasačke listiće**, kao i **plavu kopiju popunjenog ZR obrasca – većinski glas**. Na vreću se upisuje **oznaka biračkog mjesta**.

BOJA VREĆE U KOJU SE PAKIRAJU PREBROJANI GLASAČKI LISTIĆI ODGOVARA BOJI GLASAČKIH LISTIĆA.

Predsjednik svim prisutnim objavljuje rezultate brojanja glasova na biračkom mjestu, žutu kopiju Obrasca ZR izlaže na biračkom mjestu, a zelenu kopiju s izbornim rezultatima za tu razinu predaje osobi ovlaštenoj od gradskog/općinskog izbornog povjerenstva.

Ako predsjednik biračkog odbora nije predao zelenu kopiju s izbornim rezultatima prije nastavka brojanja za drugu razinu, rezultati se dostavljaju putem aplikacije, sukladno instrukcijama OIK-a. U drugim slučajevima zelena kopija se pakira u kuvertu i dostavlja u sjedište OIK-a.

Ukupan broj pojava na izvodu iz Centralnog birackog spiska / Kandidatnog birackog popisa (red / redak 1 u Obrascu za brojnu stanicu)		Kandidat Kandidat		Politička stranka, koalicija ili nezavisni / nezavisni kandidat Politička stranka, koalicija ili nezavisni kandidat		Broj važećih glasova Broj važećih glasova			
1)	Ukupan broj pojava na izvodu iz Centralnog birackog spiska / Kandidatnog birackog popisa (red / redak 1 u Obrascu za brojnu stanicu)	KANDIDAT A	AAAAAAAAAAAA	--	--	2	4		
	320	KANDIDAT B	BBBBBBBBBBBB	--	--	--	--		
2)	Broj glasovačkih listića u glasovnoj kutiji Broj glasovačkih listića u glasovnoj kutiji	KANDIDAT C	CCCCCCCCCCCC	--	--	4	5		
	320	KANDIDAT D	DDDDDDDDDDDD	--	--	--	--		
	Tačnost / tačnost: red / redak 1 = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku	KANDIDAT E	EEEEEEEEEEEE	--	1	0	0		
3)	Tačnost / tačnost: red 1 = red 2; ako nisu isti upisati razliku	KANDIDAT F	FFFFFFFFFFFF	--	--	4	5		
	0	KANDIDAT G	GGGGGGGGGGGG	--	--	5	0		
A)	Nevažeći nevažeći glasovački listići	KANDIDAT H	HHHHHHHHHHHH	--	--	--	--		
A)	Nevažeći nevažeći glasovački listići	KANDIDAT I	IIIIIIIIIIIIIIII	--	--	5	0		
	2	KANDIDAT J	JJJJJJJJJJJJJJ	--	--	--	--		
B)	Nevažeći ostali glasovački listići	KANDIDAT K	KKKKKKKKKKKK	--	--	--	--		
B)	Nevažeći ostali glasovački listići	KANDIDAT L	LLLLLLLLLLLLLL	--	--	--	--		
	4								
	Ukupan broj nevažećih glasovačkih listića (red / redak A + red / redak B)								
C)	Ukupan broj važećih glasova								
D)	Ukupan broj važećih glasova								
	6								
	314								
E)	Ukupan broj svih glasovačkih listića (red / redak C + red / redak D)								
F)	Ukupan broj svih glasovačkih listića (red E + red D)								
	320								
G)	Tačnost / tačnost: red / redak E = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku								
H)	Tačnost / tačnost: red E = red 2; ako nisu isti upisati razliku								
	0								
Sveukupni broj pojava za zahtevno vršenje sa glasovačkih listića (BODA VREĆE U ZAVISNOSTI OD NIVOA)									
Sveukupni broj pojava za zahtevno vršenje sa glasovačkih listića (BODA VREĆE U ZAVISNOSTI OD NIVOA)									
BA	4 0 2 1 0 5								
UKUPNO (= red / redak D) УКУПНО (= ред ,Д)				--	3	1	4		

	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ПОСЛЕДНО ИМЕ И ПРЕЗИМЕ) (ПОСТАВЛЕНИЦИ СЪОБЩАВА)	ПОСРЕД ПОСРЕДНИК	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ПОСЛЕДНО ИМЕ И ПРЕЗИМЕ) (ПОСТАВЛЕНИЦИ СЪОБЩАВА)	ПОСРЕД ПОСРЕДНИК
ПРЕСТАВЛЯВА ПРЕДСТАВИТЕЛИ:	ВЕЛКО ПЕТРОВИЧ		МУСТАФА ЛАКОВИЧ	
ЧЛАН 1 ЧЛАН 1	САНДА СУБОТИЧ		НЕЗИХА МУСТАФИЧ	
ЧЛАН 2 ЧЛАН 2	ТАТЈАНА ТРИФКОВИЧ			

39

2.6 PAKIRANJE IZBORNOG MATERIJALA

Nakon završenog brojanja glasova i upisa rezultata, birački odbor pakira izborni materijal.

U tu svrhu birački odbor će dobiti **kartonsku kutiju**, te **vreću žute boje**, djelomično prozlitnu kako bi se vidio sadržaj, ovisno o vrsti biračkog mjesta (crvene – BM za glasovanje u odsutnosti, narančaste – BM za glasovanje mobilnim timom, zelene – BM za glasovanje na nepotvrđenim). U ovu vreću pakiraju se prebrojani važeći i nevažeći glasački listići koji moraju biti uvezani gumicom po političkim subjektima, kao i plave kopije ZR obrazaca (rezultata s biračkog mjesta po razinama).

Osim toga, za pakiranje izbornog materijala koristit će se **veća i manja prozirna vreća**.

Veća prozirna vreća služi za pakiranje neiskorištenih i oštećenih glasačkih listića.

Manja prozirna vreća koristi se za pakiranje Izvoda iz Središnjeg biračkog popisa, PDL obrazaca (iskorišteni obrasci „pomoć druge osobe“) i originalog Zapisnika o radu biračkog odbora.

Pri tome će ovi materijali biti najprije odloženi u kuverte, koje se također dostavljaju u različitim formatima, sa oznakom boje na poleđini i upisanim sadržajem koji pripada pojedinoj kuverti.

Vrlo mala prozirna PLD vrećica koristi se za pakiranje pečata i ista se predaje izbornom povjerenstvu.

U kartonsku kutiju pakiraju se zapečaćene vreće, žuta i veća prozirna vreća sa iskorištenim i neiskorištenim glasačkim listićima. Ova kutija se mora zatvoriti i na nju upisati broj biračkog mjesta.

VREĆA SE PEČATI NA NAČIN DA SE PLASTIČNI PEČAT PROVUČE KROZ OTVORE NA GORNJEM DIJELU VREĆE I PEČAT SE ZATVORI. NAKON TOGA SE ISPOD PEČATA VREĆA ZALIJEPI SAMOLJEPLJIVOM TRAKOM.

KARTONSKA KUTIJA SE ZAJEDNO S MANJOM PROZIRNOM VREĆOM KAO I PLD VREĆICOM SA PEČATOM I KUVERTAMA SA KOPIJAMA OBRAZACA ZA SIP BIH I OIK/GIK, ODMAH PO ZAVRŠETKU POSLA A NAJKASNIJE 12 SATI NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA, DOSTAVLJA IZBORNOM POVJERENSTVU OSNOVNE IZBORNE JEDINICE.

Općinsko izorno povjerenstvo, po preuzimanju izbornog materijala, iz kuverti s obrascima za Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine uzima obrace, zatim izuzima originalne stranice, te spomenute pakira u za to namijenjene registratore.

Obrasci:

Original (za SIP BIH); crvena kopija (za predsjednika biračkog odbora), zelena kopija (za predsjednika izbornog povjerenstva) pakiraju se u za to namijenjene kuverte koje u bojama na poleđini imaju evidentiran sadržaj koji im pripada, dok se žuta kopija izlaže na biračkom mjestu radi uvida javnosti.

СHEMA 1 PAKIRANJE IZBORNOG MATERIJALA ZA REDOVITO BIRAČKO MJESTO

Шема паковања изборног материјала на редовном бирачком мјесту у РС

УПАКОВАТИ ОДМАХ ПО ЗАТВАРАЊУ БИРАЧКОГ МЈЕСТА (ПРИЈЕ БРОЈАЊА ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА)!		
Провидна заштитна врећа (већа) 1. Неискоришћени гласачки листићи (упаковани у оригиналне кутије) 2. Коверта са оштећеним гласачким листићима Предсједник РС – НИВО 600	ПДЛ Врећица Штамбил за овјеру гласачких листића	 Коверта са изводом из Централног бирачког списка, затворена и прелијељена самољепљивом наљепницом
УПАКОВАТИ ПОСЛИЈЕ ОБАВЉЕНОГ БРОЈАЊА ГЛАСАЧКИХ ЛИСТИЋА!		
Жута заштитна врећа Изборни материјал који је потребно упаковати у врећу 1. Пребројани важећи гласачки листићи 2. Провидна пластична врећа са неважећим гласачким листићима 3. Коверта са Обрацем за збирне резултате ЗР већински глас (плава копија) Предсједник РС – НИВО 600	- Жуту копију обрасца ЗР већински глас залијепити на зид - Зелену копију обрасца ЗР већински глас ставити у коверту за предсједника ОИК - Црвену копију обрасца ЗР већински глас ставити у коверту за предсједника бирачког одбора	
НАПОМЕНА: На сваку врећу потребно је уписати број нивоа (600) и број бирачког мјеста!		
Коверта за Предсједника бирачког одбора 1. Образац бројног стања (црвена копија) 2. Образац за збирне резултате ЗР већински глас за нивое 600 (црвена копија)		
Коверта за Предсједника изборне комисије 1. Образац бројног стања (зелена копија) 2. Образац за збирне резултате ЗР већински глас за нивое 600 (зелена копија) 4. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија) ПДЛ врећица (Штамбил за овјеру гласачких листића) доставља се Предсједнику изборне комисије		
Коверте А3 за Централну изборну комисију БиХ (за сваки ниво по једна) 1. Образац бројног стања (оригинал у корицама) 2. Образац за збирне резултате ЗР већински глас за нивое 600 (оригинал у корицама)		
Провидна заштитна врећа (мања) 1. Коверта са Изводом из Централног бирачког списка и ПДЛ обрацем (ако се користио) 2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)		

Слика 32. Shema pakiranja redovito biračko mjesto

ОБРАЗАЦ: БО-ИК

**Записник о примопредаји изборног материјала
са бирачког мјеста опћи избори РС**

Датум: 23.11.2025

Вријеме: 22.10

Број бирачког мјеста 034Б001

Вреће са изборним материјалом	
Сива врећа _____	Провидна већа Предсједништво _____
Плава врећа _____	Провидна већа Парламент БиХ _____
Жута врећа <u>БА 124551</u>	Провидна већа Предсједник РС <u>БА 235613</u>
Смеђа врећа _____	Народна скупштина РС _____
Провидна мања <u>БА 226534</u>	
У предвиђено поље уписати број пластичног печата којим је врећа запечаћена	

ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ	КОЛИЧИНА	НАПОМЕНА
Коверте са обрасцима са бирачког мјеста	<u>3</u>	
ПЛД врећица (штамбиљ)	<u>1</u>	
Гласачка кутија	<u>1</u>	

Материјал предао	Материјал примио
<u>Мустафа Лаковић</u>	<u>Дубравко Малинић</u>
Предсједник/члан БО	Предсједник/члан ИК

Слика 33: Примопредajни образац БО-ИК

3 BIRAČKO MJESTO ZA GLASOVANJE U ODSUTNOSTI

1.1. Procedure glasovanja, brojanja kuverti, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje BSO i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora

- Birački odbor prije otvaranja biračkog mjesta za glasovanje u odsutnosti obavlja iste radnje kao i birački odbor na redovitim biračkim mjestima, **osim što se na tim biračkim mjestima ručno broje kuverte koje sadrže glasački listić kombinacije K600 za predsjednika RS.** Dobivene brojeve prebrojanih kuverti predsjednik unosi u Obrazac za brojno stanje.
- Na biračkom mjestu za glasovanje u odsutnosti primjenjuje se procedura glasovanja utvrđena za redovita biračka mjesta. **Biraču koji glasa na biračkom mjestu za glasovanje u odsutnosti izdaju se kuverte na kojima je evidentirano K600.**
- **Prije izdavanja kuverte sa glasačkim listićem, član biračkog odbora, vadi glasački listić iz kuverte, stavi otisak pečata i potpisuje se, te glasački listić ponovno vrati u kuvertu koju izdaje biraču.**

"Birač koji glasa u odsutnosti, ako ošteti glasački listić, vraća kuvertu, a član biračkog odbora izdaje mu novu kuvertu s glasačkim listićem."

Nakon zatvaranja biračkog mjesta za glasovanje u odsutnosti birački odbor obavlja sljedeće radnje:

- broji potpise na izvodu iz konačnog Središnjeg biračkog popisa
- broji neiskorištene kuverte s glasačkim listićem kombinacije K600
- broji kuverte s oštećenim glasačkim listićem kombinacije K600
- upisuje stanje u Obrazac za brojno stanje (BSO)
- neiskorištene kuverte pakira u originalne kutije, oštećene kuverte sa glasačkim listićima stavlja u kuvertu A3 s natpisom „oštećeni glasački listići“ te ih pakira u prozirnu vreću
- otvara glasačku kutiju broji kuverte s glasačkim listićima i vezuje ih gubicama
- predsjednik upisuje dobiveni broj kuverti u Obrazac za brojno stanje
- upakirane svežnje kuverti pakira u crvenu vreću
- oštećene kuverte pakira u veću kuvertu, a zatim u veću prozirnu vreću
- U Obrazac brojnog stanja (BSO) upisuje brojeve svih pečata na vrećama (manja i veća prozirna vreća i crvena vreća)
- plavu kopiju Obrasca za brojno stanje (BSO) pakira u crvenu vreću i zatvara je pečatom
- u manju prozirnu vreću pakira original Obrasca za brojno stanje, original Zapisnika o radu biračkog odbora, izvod iz Središnjeg biračkog popisa i PDL obrazac – ako se koristio, te istu pečati predviđenim pečatom
- u zelenu kuvertu za predsjednika izbornog povjerenstva pakiraju se zelene kopije Zapisnika o radu biračkog odbora i Obrasca za brojno stanje (BSO), a pečat se pakira u PLD manju vreću namijenjenu predsjedniku izbornog povjerenstva
- predsjednik BO će zadržati crvenu kopiju Obrasca za brojno stanje
- spakirani materijal šalje se izravno u Glavni centar za brojanje

PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA BROJNO STANJE NA BIRAČKOM MJESTU ZA GLASOVANJE U ODSUTNOSTI – BSO

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (Бирачко мјесто за гласање у одсуству)															Назив и шифра општине/изборне јединице: ТРАВНИК					Број бирачког мјеста: 091A501					BSO				
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	---	--	--	--	--	------------	--	--	--	--

Серijski број пластичног печата																			
Б	А	2	4	5	8	9	5	4	3	0	2	2	6						
Печат 1															Печат 2				

Серijski број пластичног печата																			
Б	А	2	2	5	6	7	8	8	8	7	4	4	1						
Печат 3															Печат 4				

Шифра општине/изборне јединице за коју се гласа → **600**

I: ПРИЈЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА																																							
1. Број имена бирача на изводу из Централног бирачког списка (групно бројање)																				17																			
2. Број примљених коверата са гласачким листићима																				20																			
II : НАКОН ЗАТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА																																							
3. Број потписа на изводу из Централног бирачког списка																				13																			
4. Број оштећених коверата са гласачким листићима (павег 2а)																				0																			
5. Број издатих коверата са гласачким листићима (ред 3+4)																				13																			
6. Број неискоришћених коверата са гласачким листићима (групно бројање)																				7																			
7. Број задужених коверата са гласачким листићима (ред 5+6)																				20																			
III : НАКОН ОТВАРАЊА ГЛАСАЧКЕ КУТИЈЕ																																							
8. Број коверата са гласачким листићима																				13																			
IV: ТЕСТ ТАЧНОСТИ																																							
9. Ред. 7.=ред.2.: ако нису исти, уписати разлику																				0																			

Потписујући се испод, изјављујем да ови бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту.

ИМЕ ШТАМПАНИМ СЛОВИМА										ПОТПИС									
ПРЕДСЈЕДНИК										ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ									
ЧЛАН 1										САНДА СУВОТИЋ									
ЧЛАН 2										ТАТЈАНА ТРИКОВИЋ									

ИМЕ ШТАМПАНИМ СЛОВИМА										ПОТПИС									
ЧЛАН 3										ЛАКОВИЋ МУСТАФА									
ЧЛАН 4										НЕЗИХА МУСТАФИЋ									

Серijski број пластичног печата																			

Slika 34. Obrazac BSO

SHEMA PAKIRANJA IZBORNOG MATERIJALA NA BIRAČKOM MJESTU ZA GLASOVANJE U ODSUTNOSTI

Šema pakovanja/pakiranja izbornog materijala na biračkom mjestu za glasanje u odsutnosti u FBiH

Crvena zaštitna vreća 	1. <u>Prebrojane koverta sa setovima glasačkih listića uvezane po izbornim jedinicama</u> 2. <u>Obrazac brojnog stanja (plava kopija)</u>
NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA	
Providna zaštitna vreća (veća) 	1. <u>Neiskorištene koverta sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije</u> 2. <u>Oštećene koverta sa setovima glasačkih listića</u>
NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA	
Providna zaštitna vreća (manja) 	1. <u>Obrazac brojnog stanja (original u koricama)</u> 2. <u>Zapisnik o radu biračkog odbora (original ukoricama)</u> 3. <u>Koverta sa izvodom iz Centralnog biračkog spiska/izvatom iz Središnjeg biračkog popisa i PDL obrascem (ako se koristio)</u>
NAPOMENA: NA VREĆU NAPISATI BROJ BIRAČKOG MJESTA	

	Koverta za Predsjednika biračkog odbora: 1. <u>Obrazac brojnog stanja (crvena kopija)</u>
---	---

	Koverta za Predsjednika izborne komisije/povjerenstva: 1. <u>Obrazac brojnog stanja (zelena kopija)</u> 2. <u>Zapisnik o radu biračkog odbora (zelena kopija)</u> PLD vrećica (Štambilj za ovjeru glasačkih listića) dostavlja se Predsjedniku izborne komisije
---	---

NAPOMENA:

na svaku vreću potrebno je upisati broj biračkog mjesta !

Slika 35: Shema pakiranja biračko mjesto za glasanje u odsutnosti

4 BIRAČKO MJESTO ZA GLASOVANJE NA NEPOTVRĐENIM – KUVERTIRANIM GLASAČKIM LISTIĆIMA

- Po jedno biračko mjesto u svakoj osnovnoj izbornoj jedinici određeno je za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima.
- Na biračkom mjestu za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima biračko pravo ostvaruju sljedeće kategorije birača:
- Birač koji je nakon zaključenja SBP napunio 18 godina, a nije upisan u SBP, i koji biračkom odboru preda potvrdu izdatu od Centra za birački popis kojom potvrđuje da se njegovo ime ne nalazi upisano ni na jednom izvodu iz Središnjeg biračkog popisa.
- Biraču koji se nalazi na popisu koji je dostavilo Središnje izborno povjerenstvo BiH o državljanima BiH koji su upisani u izvod iz **SBP** za glasovanje izvan zemlje.

Birači koji promijene prebivalište iz jedne osnovne izborne jedinice u drugu osnovnu izbornu jedinicu u periodu od zaključenja konačnog Središnjeg biračkog popisa do dana izbora, biračko pravo ostvarit će u osnovnoj izbornoj jedinici u kojoj su imali prijavljeno prebivalište prije dana zaključenja konačnog Središnjeg biračkog popisa.

1. Procedure glasovanja, brojanja kuverti, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora

- Ime birača koji ima pravo glasovati nepotvrđenim glasačkim listićem upisuje se na izvod iz Središnjeg biračkog popisa, koji sadrži sve podatke kao i izvod iz konačnog Središnjeg biračkog popisa. Birač se potpisuje na izvod iz Središnjeg biračkog popisa i glasa nepotvrđenim kuvertiranim glasačkim listićem koji se pakira u posebnu sigurnosnu bijelu kuvertu.
- Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića, na temelju identifikacijskog dokumenta birača, ispunjava neophodne podatke na prednjoj stranici kuverte s nepotvrđenim kuvertiranim glasačkim listićima, na osnovi kojih se može provjeriti biračko pravo. Na prednju stranicu kuverte upisuju se sljedeći podaci:
 - broj biračkog mjesta
 - prezime i ime birača
 - jedinstveni matični broj birača
- Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića iz zaštitne kuverte vadi glasački listić, stavlja otisak pečata i potpisuje se pored otiska pečata, te vraća glasački listić biraču i upućuje ga u glasačku kabinu.

Broj biračkog mjesta/Bрој бирачког мјеста

Koverta/omotnica za nepotvrđene glasačke listiće
Коверта за непотврђене гласачке листиће

1. Prezime / Презиме

2. Име / Име

3. Jedinstveni matični broj / Јединствени матични број

4. Datum (nadnevak) rođenja / Датум рођења

5. Trenutna adresa stanovanja / Тренутна адреса становања

6. Naziv predložene identifikacionog dokumenta / Назив показаног идентификационог документа

7. Broj predložene isprave / Број показаног документа

8. Izdat od / Издао од

Изглед персонализоване
коверте на коју се уписују
предвиђени подаци — лијево.

Изглед бијеле заштитне
коверте у коју се стављају
гласачки листићи и која се
након гласања бирача пакује у
персонализовану коверту —
доље.

U ovu kovertu stavite samo glasačke listiće!!
Ako na ovu kovertu ili na glasačke listiće ispišete svoje osobne podatke, Vaši glasački listići neće biti važeći.

U ovu kovertu stavite samo glasačke listiće!!
Ako na ovu kovertu ili na glasačke listiće ispišete svoje osobne podatke, Vaši glasački listići neće biti važeći.

U ovu kovertu stavite samo glasačke listiće!!
Ako na ovu kovertu ili na glasačke listiće ispišete svoje osobne podatke, Vaši glasački listići neće biti važeći.

Slika 36. Kuverta za glasovanje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićem

- Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića upućuje birača da nakon glasovanja glasačke listiće zapakira u zaštitnu kuvertu, a identifikacijski dokument birača zadržava do trenutka kada birač, nakon glasovanja, vrati nepotvrđene kuvertirane glasačke listiće zapakirane u sigurnosnoj kuverti.
- Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića stavlja sigurnosnu bijelu kuvertu u kuvertu s podacima o biraču koji glasa nepotvrđenim kuvertiranim glasačkim listićima. Kuverta se pečati i birač je ubacuje u glasačku kutiju.
- Predsjednik biračkog odbora upisuje predviđene podatke u Obrazac za brojno stanje (BSN) .
- Nakon zatvaranja biračkog mjesta određenog za glasovanje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listića predsjednik i članovi biračkog odbora obavljaju sljedeće radnje:
 - broje potpise na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa
 - broje neiskorištene kuverte s glasačkim listićem
 - broje oštećene kuverte s glasačkim listićem ako ih ima
 - upisuju dobivene brojeve u Obrazac za brojno stanje (BSN), a neiskorištene kuverte pakiraju u originalne kutije; kuverte s oštećenim glasačkim listićima stavljaju u kuvertu A3 s natpisom „oštećeni glasački listići“, te se navedeno pakira u veću prozirnu vreću
 - otvaraju glasačku kutiju, broje kuverte s nepotvrđenim glasačkim listićima i vezuju ih gumicom
 - predsjednik upisuje ukupan broj kuverti s nepotvrđenim glasačkim listićima u Obrazac za brojno stanje (BSN)
 - upakirane kuverte s nepotvrđenim glasačkim listićima pakiraju se u zelenu vreću

47

- U Obrazac za brojno stanje (BSN) upisuju se svi brojevi pečata na vrećama (prozirne manje i veće vreće i zelena vreća)
- plava kopija Obrasca za brojno stanje pakira se u zelenu vreću i zatvara pečatom
- U manju prozirnu vreću pakira se original Obrasca za brojno stanje (BSN) i original Zapisnika o radu biračkog odbora te se ista zatvara pečatom
- U zelenu kuvertu pakira se zelena kopija Obrasca za brojno stanje i zelena kopija Zapisnika o radu biračkog odbora, kao i kuverta sa izvodom iz Središnjeg biračkog popisa i PDL obrascem – ako se koristio
- U crvenu kuvertu pakira se crvena kopija Obrasca za brojno stanje koju zadržava predsjednik BO
- Spakirani materijal šalje se izravno u Glavni centar za brojanje

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (Б. М. за гласање непотврђеним гласачким листићима)		Назив општине: БАЊА ЛУКА	Број бирачког мјеста: 034БННН	БСН
Серијски број пластичног печата		Серијски број пластичног печата		
БА 6 7 3 0 0 3		БА 1 6 6 0 1 6		
ПЕЧАТ 1		ПЕЧАТ 2		ПЕЧАТ 3
Серијски број пластичног печата		Серијски број пластичног печата		
БА 0 2 4 5 6 7		БА 1 4 5 8 7 7		
ПЕЧАТ 4		ПЕЧАТ 5		
Шифра општине/изборне јединице за коју се гласа →		034Б		
ДИО I: ПРИЈЕ ОТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА				
1. Број имена на листи бирача који су регистровани за гласање путем поште, а могу гласати непотврђеним гл. листићима (ручно бројати)		750		
2. Број примљених коверата са гласачким листићима		75		
ДИО II: ТОКОМ ГЛАСАЊА				
3. Број накнадно примљених коверата са гласачким листићима		0		
4. Укупан број примљених коверата са гласачким листићима (ред 2+3)		75		
ДИО III: НАКОН ЗАТВАРАЊА БИРАЧКОГ МЈЕСТА				
5. Број потписа на изводу из Централног бирачког списка за бираче који су гласали непотврђеним гласачким листићима		11		
6. Број упропаштених коверата са гласачким листићима (пакет 2н)		7		
7. Број изданих коверата са гласачким листићима (ред 5+6)		20		
8. Број неискоришћених коверата са гласачким листићима (ручно бројати)		15		
9. Свеукупан број задужених коверата са гласачким листићима (ред 7+8)		75		
ДИО IV: НАКОН ОТВАРАЊА ГЛАСАЧКЕ КУТИЈЕ				
10. Број коверата са непотврђеним гласачким листићима		0		
ДИО V: ТЕСТ ТАЧНОСТИ				
11. Ред 9=ред 4; ако нису исти, уписати разлику		0		
12. Ред 10 = ред 5; ако нису исти, уписати разлику		0		
Серијски број пластичног печата за врећу са неискоришћеним гл. листићима (ПРОВИДНА ВЕЋА)		Серијски број пластичног печата за врећу са коверата са неискоришћеним гл. листићима (ЗЕЛЕНА)		Серијски број пластичног печата за врећу са документацијом за Централну изборну комисију БиХ (ПРОВИДНА МАЊА)
БА 2 4 5 6 7 3		БА 0 1 0 0 3 6		БА 7 7 0 7 0 3
Потписујући се испод, изјављујем да ови бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту.				
ПРЕДСЈЕДНИК		ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)		ПОТПИС
ЧЛАН 1		ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ		
ЧЛАН 2		САНДА СУБОТИЋ		
ЧЛАН 3		ТАТЈАНА ТРИФКОВИЋ		
ЧЛАН 4		ЛАКОВИЋ МУСТАФА		

Primjer pravilno popunjenog obrasca za brojno stanje na biračkom mjestu određeno za glasovanje nepotvrđenim - kuvertiranim glasačkim listićima – BSN

Slika 37: Obrazac BSN glasovanje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićem

HEMA PAKIRANJA IZBORNOG MATERIJALA NA BIRAČKOM MJESTU ZA
GLASOVANJE NA NEPOTVRĐENIM KUVERTIRANIM LISTIĆIMA

Шема паковања изборног материјала на бирачком мјесту
овлаштеном за издавање непотврђених гласачких листића у РС

Зелена заштитна врећа

1. Пребројане коверте са непотврђеним гласачким листићима
2. Образац бројног стања (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштене коверте са сетовима гласачких листића, упаковане у оригиналне кутије
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Списак потенцијалних бирача који имају право гласати непотврђеним гласачким листићима

Коверта за Предсједника бирачког одбора:

1. Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за Предсједника изборне комисије:

1. Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)
3. Коверта са Изводом из Централног бирачког списка и ПДЛ обрасцем (ако се користио)

ПДЛ врећица (Штамбил за овјеру гласачких листића) доставља се Предсједнику изборне комисије

НАПОМЕНА:

На сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста !

Slika 38. Shema pakiranja biračko mjesto za glasovanje nepotvrđenim – kuvertiranim glasačkim listićem

5 MOBILNI TIM

U svrhu glasovanja birača vezanih za domove, hospitaliziranih osoba, osoba u gerijatrijskim i sličnim ustanovama, te birača koji će glasovati u zatvorima i pritvorskim jedinicama, izborna povjerenstva će u roku od 10 dana prije dana održavanja izbora organizirati mobilne timove koji će na dan izbora posjetiti ove birače, kako bi oni ostvarili svoje pravo glasa. Da bi glasovali birači koji su vezani za svoje domove, odnosno koji su vezani za ustanove (pritvorske jedinice, gerijatrijske, distrofičarske ili druge zdravstvene ustanove), izborna povjerenstva formiraju mobilni tim koji će posjetiti ove kategorije

1. Procedure glasovanja, brojanja kuverti, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora (mobilnog tima)

Mobilni tim sastoji se od predsjednika i dva člana. Predsjednik rukovodi radom mobilnog tima i odgovoran je za njegovu zakonitost.

Izorno povjerenstvo jedan sat prije otvaranja biračkih mjesta predaje mobilnom timu materijal kako slijedi:

- izvod iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji su prijavljeni za glasovanje na ovaj način
- odgovarajući broj zaštitnih kuverti s glasačkim listićem, koje su stavljene u personalizirane kuverte na kojima su upisane šifre osnovnih izbornih jedinica za koje se glasa
- odgovarajući broj pomoćnih glasačkih kutija (kartonske kutije)
- Obrazac za brojno stanje — mobilni tim (BSM)
- potrošni materijal koji je neophodan u procesu rada mobilnog tima
- Zapisnik o radu biračkog odbora
- popis birača s adresama i kontakt-telefonima i
- plan rada mobilnog tima.

Za potrebe rada na terenu izorno povjerenstvo mobilnom timu treba osigurati odgovarajuće motorno vozilo, odnosno odgovarajući prijevoz do birača koji su upisani u izvod iz Središnjeg biračkog popisa za glasovanje putem mobilnog tima.

Mobilni tim za glasovanje dužan je osigurati potpunu tajnost glasanja na način kako je to propisano zakonom.

Mobilni tim za glasovanje dužan je pridržavati se plana rada mobilnog tima koji je izradilo izorno povjerenstvo te omogućiti akreditiranim promatračima promatranje rada mobilnog tima.

Po preuzimanju izbornog materijala predsjednik i članovi mobilnog tima obavljaju sljedeće:

- upisuju svoja imena u Zapisnik i potpisuju se u dijelu Zapisnika koji je za to predviđen
- upisuju broj birača s izvoda iz Središnjeg biračkog popisa na predviđeno mjesto u Obrascu za brojno stanje
- ručno broje primljene personalizirane zaštitne kuverte s glasačkim listićima i upisuju taj broj u Obrazac za brojno stanje (BSM)

- formiraju pomoćnu glasačku kutiju i stavljaju papirni samoljepljivi pečat na otvor glasačke kutije i
- upisuju serijske brojeve pečata s pomoćne glasačke kutije u Obrazac za brojno stanje (BSM).

Glasovanje birača putem Mobilnog tima traje neprekidno u toku dana, sa početkom u 7.00 sati i završetkom u 19.00 sati.

Birači vezani za svoje domove glasuju personaliziranim kuvertama na kojima je član biračkog odbora koji izdaje glasačke listiće upisao podatke o biraču. ime, prezime i jedinstveni matični broj. Biraču se izdaje zaštitna kuverta sa glasačkim listićem na koji je član biračkog odbora stavio otisak pečata i potpisao se. Birač nakon obavljenog glasovanja pakira glasački listić u zaštitnu kuvertu, koja se zatim pakira u drugu personaliziranu kuvertu s podacima o biraču koju birač nakon toga ubacuje u glasačku kutiju.

Mobilni tim prilikom rada na terenu, nakon glasovanja birača na određenoj lokaciji, samoljepljivom trakom lijepi otvor glasačke kutije koji potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima.

Nakon završetka rada na terenu, mobilni tim stavlja na otvor pomoćne glasačke kutije samoljepljivi papirni pečat na koji se potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima, a serijski broj pečata evidentira na Obrascu za brojno stanje

U Zapisnik o radu mobilnog tima, koji potpisuju predsjednik i oba člana, upisuju se važniji događaji tijekom njihovog rada na terenu

Nakon završenog obilaska svih birača čija se imena nalaze na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa, mobilni tim odlazi u sjedište gradskog/općinskog izbornog povjerenstva i obavlja sljedeće radnje:

- broji potpise na izvodu iz Središnjeg biračkog popisa
- broji neiskorištene kuverte s glasačkim listićem
- broji kuverte s oštećenim glasačkim listićima ako ih ima
- upisuje dobivene rezultate u Obrazac za brojno stanje (BSM), a neiskorištene kuverte pakira u originalne kutije, oštećene kuverte s glasačkim listićima stavlja u kuvertu A3 s natpisom „oštećeni glasački listići“ te ih pakira u veću prozirnu vreću
- otvara glasačku kutiju
- broji kuverte s glasačkim listićima i uvezuje ih gumicom
- predsjednik upisuje broj koverata s glasačkim listićima u Obrazac za brojno stanje (BSM)
- upakirane kuverte s prebrojanim glasačkim listićima pakiraju se u narančastu vreću
- U Obrazac za brojno stanje (BSM) upisuju se brojevi pečata prozirnih većih i manjih vreća, kao i broj pečata narančaste vreće
- plava kopija Obrasca za brojno stanje stavlja (BSM) pakira se u narančastu vreću i zatvara pečatom
- u manju prozirnu vreću pakira se original Obrasca za brojno stanje, zatim original Zapisnika o radu biračkog odbora, i kuverta koja sadrži izvod iz Središnjeg biračkog popisa, te se zatvara predviđenim pečatom
- u zelenu kuvertu pakira se zelena kopija Obrasca za brojno stanje i zelena kopija Zapisnika o radu biračkog odbora, a PLD manja vreća koja sadrži pečat za ovjeru glasačkih listića se dostavlja predsjedniku izbornog povjerenstva
- u crvenu kuvertu pakira se crvena kopija Obrasca za brojno stanje koju zadržava predsjednik.

a) Mobilni tim svoj izborni materijal predaje izbornom povjerenstvu u njegovom sjedištu. NAPOMENA: Personalizirane zaštitne kuverte koje se koriste za glasovanje

putem mobilnog tima istog su izgleda i sadržaja kao kuverte koje se koriste za glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima

ОБРАЗАЦ ЗА БРОЈНО СТАЊЕ (МОБИЛНИ ТИМ)	Назив и шифра општине/изборне јединице: БАЊА ЛУКА	Број мобилног тима: МОБИЛНИ ТИМ	БСМ
--	---	---	------------

Серијски број пластичног печата	Серијски број пластичног печата																				
<table border="1" style="width: 100%; height: 20px; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td></tr> </table>											<table border="1" style="width: 100%; height: 20px; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td></tr> </table>										
Печат 1	Печат 2																				

Серијски број пластичног печата	Серијски број пластичног печата																				
<table border="1" style="width: 100%; height: 20px; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td></tr> </table>											<table border="1" style="width: 100%; height: 20px; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td></tr> </table>										
Печат 3	Печат 4																				

Шифра општине/изборне јединице за коју се гласа → **034**

I: ПРИЈЕ ПОЧЕТКА РАДА МОБИЛНОГ ТИМА	49	
1. Број имена бирача на изводу из Централног бирачког списка-за бираче с посебним потребама (ручно бројати)	49	
2. Број примљених коверата са гласачким листићима	50	
II: НАКОН ЗАВРШЕТКА РАДА МОБИЛНОГ ТИМА		
3. Број потписа бирача на изводу из Централног бирачког списка-за бираче с посебним потребама (ручно бројати)	49	
4. Број оштећених коверата са гласачким листићима	1	
5. Број издатих коверата са гласачким листићима (ред 3+4)	50	
6. Број неискоришћених коверата са гласачким листићима (ручно бројати)	20	
7. Број задужених коверата са гласачким листићима (ред 5+6)	17	
III: НАКОН ОТВАРАЊА ГЛАСАЧКЕ КУТИЈЕ		
8. Број коверата са гласачким листићима мобилни тим	49	
IV: ТЕСТ ТАЧНОСТИ		
9. Ред 7 = ред 2; ако неку једну, уписати разлику	0	

Серијски број пластичног печата										
<table border="1" style="width: 100%; height: 20px; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td><td style="width: 10%;"></td></tr> </table>										
Печат 5										

Потписујући се испод, изјављујем да ови бројеви тачно одражавају изборне активности на овом бирачком мјесту.

<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 30%;">ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)</td> <td style="width: 50%;">ПОТПИС</td> </tr> <tr> <td>ПРЕДСЈЕДНИК</td> <td>ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ЧЛАН 1</td> <td>САНДА СУБОТИЋ</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ЧЛАН 2</td> <td>ТАТЈАНА ТРИФКОВИЋ</td> <td></td> </tr> </table>		ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС	ПРЕДСЈЕДНИК	ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ		ЧЛАН 1	САНДА СУБОТИЋ		ЧЛАН 2	ТАТЈАНА ТРИФКОВИЋ		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%;"></td> <td style="width: 30%;">ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)</td> <td style="width: 50%;">ПОТПИС</td> </tr> <tr> <td>ЧЛАН 3</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС	ЧЛАН 3		
	ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС																	
ПРЕДСЈЕДНИК	ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ																		
ЧЛАН 1	САНДА СУБОТИЋ																		
ЧЛАН 2	ТАТЈАНА ТРИФКОВИЋ																		
	ИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС																	
ЧЛАН 3																			

Slika 39: Obrazac BSM Mobilni tim

PAKIRANJE IZBORNOG MATERIJALA NA BIRAČKOM MJESTU ZA GLASOVANJE
PUTEM MOBILNOG TIMA

Шема паковања изборног материјала
Мобилни тим у РС

Наранџаста заштитна врећа

1. Пребројане коверте са сетовима гласачких листића увезане по изборним јединицама
2. Образац бројног стања (плава копија)

Провидна заштитна врећа (већа)

1. Неискориштене коверте са сетовима гласачких листића, упаковане у оригиналне кутије
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

Провидна заштитна врећа (мања)

1. Образац бројног стања (оригинал у корицама)
2. Записник о раду бирачког одбора (оригинал у корицама)
3. Коверта са Додатним изводом из Централног бирачког списка за бираче са посебним потребама и ПДЛ обрасцем (ако се користио)

Коверта за Предсједника бирачког одбора:

- 1.Образац бројног стања (црвена копија)

Коверта за Предсједника изборне комисије:

- 1.Образац бројног стања (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора (зелена копија)

ПДЛ врећица (Штамбиљ за овјеру гласачких листића) доставља се Предсједнику изборне комисије

НАПОМЕНА:

на сваку врећу потребно је уписати број бирачког мјеста !

Slika 40: Shema pakiranja mobilni tim

6 SANKCIJE ZA KRŠENJE IZBORNOG ZAKONA BIH

Za kršenje odredbi Izbornih zakona u Bosni i Hercegovini, novčanom kaznom u iznosu od 600 KM do 3.000 KM, pa maksimalno do 10.000 KM kaznit će se fizičko osoba zaposlena ili angažirana u izornoj administraciji, uz izricanje zabrane angažiranja u izornoj administraciji od 4 godine.

Razlozi za sankcije za predsjednika i članove biračkih odbora mogu biti sljedeći:

- Propust u određivanju dužnosti članovima biračkog odbora
- Sudjelovanje u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju sposobnost da se djeluje nepristrasno ili na drugi način prekrši zakletva;
- Neopravdana odsutnost tijekom cijelog procesa glasovanja i brojanja glasova
- Propust u udaljavanju osoba koje remete javni red na biračkom mjestu
- Dozvola političkih obilježja i simbola na biračkom mjestu
- Propust da se zapisnik o radu biračkog odbora vrši kontinuirano, detaljno i čitko, u propisanom obrascu i s propisanim podacima
- Propust da se na vidnom mjestu istakne popis članova biračkog odbora
- Izdavanje glasačkog listića bez otiska pečata i potpisa člana biračkog odbora
- Propust u osiguravanju tajnosti glasovanja
- Propust u utvrđivanju identiteta birača ili izdavanju listića suprotno propisima
- Pomoć osobi pri glasovanju suprotno odredbama Izbornog zakona BiH
- Propust u popunjavanju obrazaca sukladno Izbornom zakonu BiH

Ako bi došlo do težih prekršaja na biračkim mjestima, oni bi mogla imati obilježja kaznenih djela protiv izbornog prava za koja su nadležni pravosudni organi, pa je važno imati u vidu i odredbe kaznenih zakona kako slijedi:

- Krivičnim zakonikom Republike Srpske (“Službeni glasnik RS“, br. 64/17, 104/18, 15/21, 89/21, 73/23 i „Službeni glasnik BiH“ br. 9/24 - odluka Ustavnog suda BiH), članovima 215—223. propisane su sankcije za teže povrede izbornih procedura, pri čemu je najblaža zapriječena mjera novčana kazna ili šest mjeseci zatvora, a najveća zapriječena mjera pet godina zatvora.
- Krivičnim zakonom Brčko distrikta BiH (“ Službeni glasnik Brčko distrikta BiH” br. 19/20, 3/24 i 14/24) članovima 191-196. propisane su sankcije za teže povrede izbornih procedura, pri čemu je najblaža zapriječena mjera novčana kazna ili šest mjeseci zatvora, a najveća zapriječena mjera pet godina zatvora.

Literatura

- **Izborni zakon Bosne i Hercegovine** ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 i 24/24)
- **Pravilnik o provođenju izbora** ("Službeni glasnik BiH", br. 31/24)
- **Uputstvo o procedurama za provođenje prijevremenih izbora za predsjednika Republike Srpske** broj: 05-1-02-2-753-1/25 od 28.08.2025. godine